

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Рішенням експертної комісії
НМЦ практичної психології
ІІПО

Київського університету
імені Бориса Грінченка

від “___” _____ 20 р.

протокол №

Голова експертної комісії

Реєстраційний № _____

Розвивальна програма

«Школа Чарівників»

**Програма по формуванню
творчої системи цінностей,
позитивного образу майбутнього і
конструктивного цілепокладання
у молодших і старших підлітків**

Автор-упорядник
практичний психолог
Русанівського ліцею
Дніпровського району м. Києва
Алієва Еліна Юріївна

I. Пояснювальна записка:

Обґрунтування програми

Інтерес сучасних підлітків до магії і чародійства може бути використаний психологом або педагогом для формування системи цінностей і основ конструктивного цілепокладання. Вже був апробований „формат” школи чарівників в настільній грі „Володар чудес”. Дана програма доповнює настільну гру, а також є самостійним курсом. Сценарій занять детально описаний за алгоритмом, який прийнятий в казкотерапії.

Можливості використання: програма „Школа Чарівників” не є строго корекційною. Вона несе розвивальний характер. Тому дану програму можна рекомендувати дітям і підліткам, які не мають виражених порушень в поведінці і розвитку, тобто „звичайним” учням „звичайних” шкіл. Наприклад, шкільний психолог може взяти цю програму для проведення уроків психології і культури спілкування. Також програма „Школа Чарівників” може бути використана і в спеціальних учбово-виховних закладах в якості тренінгового курсу.

Оскільки програма „Школа Чарівників” впливає на розвиток особистості учасників, то в цілому, буде доцільним використання різноманітних психодіагностичних методик (оцінка змін рівня тривожності, емоційний стан, самооцінка та ін.)

Автор програми, Т.Д. Зинкевич-Евстигнєєва, рекомендує використовувати методику дослідження індивідуального образу цілі, так, як ця методика найбільш повно і детально, на її погляд, допомагає пояснити і описати внутрішній світ учасника програми під кутом життєвих цінностей, цілепокладання, морального імунітету.

Дана програма створена на основі програми курсу Школи Чарівників Т.Д. Зинкевич-Евстигнєєвої, проте заняття 1.2, 1.5, 1.6 – принципово відрізняються від оригіналу. З причини використання на цих заняттях специфічного матеріального оснащення, технічної неспроможності і часового обмеження, провести ці заняття у звичайній школі за оригінальною версією немає змоги: 1.2. – створення чарівної фарби – відро з водою і чашка; полотенця; 2 кг муки, 1 кг солі, 1 л соняшникової олії, 1 кг клею ПВА, коробка гуаші; 1.5. і 1.6. – створення казки з аксесуарами – кольоровий папір, ножиці, скотч, стиплер, фольга, тканина, накидки, аксесуари з яких можна створити костюм (корона, тростина, шпага, шляпа, квіти і ін.)

Діагностична процедура природно застосовується на першому і останньому занятті програми. Систему обробки інформації, з документацією по цій методиці можна ознайомитися в книзі Т. Зинкевич-Евстигнєєвой и Д. Кудзилова «Психодіагностика через рисунок в сказкотерапии»: Спб, «Речь», 2003.

Вікова категорія, на яку направлена програма – 8-16 років. Хоча програма може бути використана як і з більш юними та більш зрілими. Обдарованим дітям вона доступна вже з 5 років. Також елементи програми можуть бути використані з дорослими (батьки учнів, педагоги, вихователі).

Мета програми „Школи Чарівників” – формування життєвих цінностей, які ґрунтуються на ідеї творчості, допомога у формуванні конструктивного цілепокладання.

Завдання

Основними завданнями казкотерапевта-психолога в процесі реалізації програми «Школи Чарівників» є:

1. Допомога в усвідомленні дітьми і підлітками понять „чародійства” і „чаклунства”;
2. Допомога в розумінні дітьми і підлітками власної творчої і руйнуючої природи.
3. Допомога в процесі формування учасниками програми індивідуального образу мети і шляхів її досягнення;
4. Розвиток креативності (уява, творчі здібності, творче мислення)
5. Формування основ комунікативної культури.

Етапність роботи

Програма „Школа Чарівників” складається з двох взаємопов’язаних циклів, між якими рекомендовано робити перерву. Кожен цикл розкриває різні сторони чародійства. Перший цикл представляє собою ознайомчий характер. Другий - корекційно-розвивальний, терапевтичний курс. Курс можна доповнювати й іншими циклами.

Кожен цикл складається з 7 занять. Таким чином, всього в програмі – 14 занять. Кожне заняття побудоване за Алгоритмом казкотерапевтичного заняття.

Алгоритм казкотерапевтичного заняття дозволяє створити в учасників програми цілісне відчуття мандрівки, навіть при невеликій кількості часу.

Етап	Мета	Зміст етапу
1. Орієнтація	На першому занятті – знайомство. Далі - згадати те, що робили минулого разу і, які висновки для себе зробили, якого досвіду набули, чому навчились.	Ведучий задає дітям питання про те, що було минулого разу; що вони пам’ятають; чи використовували вони новий досвід на протязі тих днів, коли не було занять; як їм допомогло в житті те, чому навчились минулого разу та ін.
2. Ритуал “входу” в заняття	Створити настрій для колективної роботи.	Колективна вправа, яка відокремить реальний та казковий світи. Наприклад, разом дивляться всі на свічку, передають м’ячик один одному, або іншу об’єднуючу дію.
3. Розширення	Розширити уявлення дитини про що не будь. Запропонувати нову інформацію у вигляді казки, притчі, легенди	Ведучий розповідає або показує дітям щось нове. Питає, чи хочуть вони тому навчитися, спробувати, допомогти якійсь істоті з розповіді та ін.
4. Закріплення	Чуттєво- змістове переживання нової інформації. Набуття нового досвіду, прояв нових якостей особистості дитини	Ведучий проводить ігри. Які дозволяють дітям набути новий досвід; здійснюють символічні мандрівки, перевтілення і ін.
5.Інтеграція	Обговорення ігрового досвіду. Об’єднання нового досвіду з реальним життям.	Ведучий обговорює і аналізує разом з дітьми в яких ситуаціях їх життя вони можуть використати той досвід. Чого набули на занятті.
6. Резюме	Чітко підвести висновок	Ведучий робить висновки заняття.

	всьому тому, що відбувалося на занятті. Узагальнити набутий досвід, поєднати його з тим, який вже є.	Чітко проговорює послідовність того, що відбувалося на занятті, підкреслює окремих дітей за їх досягнення. Підкреслює важливість набутого досвіду, проговорює конкретні ситуації реального життя, в якому діти можуть використати новий досвід.
7. Ритуал "виходу" з заняття	Закріпити новий досвід, підготувати дитину до взаємодії в звичному соціальному середовищі.	Повторення ритуалу „Вхід” в заняття з доповненням. Ведучий говорить: „Ми беремо з собою все важливе. Що було сьогодні з нами все, чому ми навчилися”. Діти простягають руки до кола, здійснюють дію, наче щось беруть з кола, і прикладають руки до серця.

Алгоритм казкотерапевтичного заняття відображає логіку викладення матеріалу і покладений в основу опису сценаріїв занять.

Структура

Перерва між циклами – від двох тижнів, одного місяця і більше. Це залежить від організаційних можливостей ведучого.

Якщо програма проводиться у вигляді тренінгу, який передбачає заняття по 7 годин в день, можна провести обидва цикли без перерви на протязі 2-3 днів. В тому випадку, ведучий етапи "інтеграції", „резюме" і „ритуал виходу" проводить не наприкінці кожної вправи, а в кінці дня.

Якщо говорити про проведення програми, в тому вигляді, в якому вона пропонується, то кожне заняття розраховано на один урок (40-45 хв.). Проте найбільш гармонійно заняття проходять, якщо на них відвести більше часу – два уроки (1,5 години).

Програма може бути використана як для групових, так і індивідуальних занять.

В групі кількість учасників, бажано до 12-15 осіб (краще менше).

Обладнання і матеріали для занять

З загального обладнання для проведення програми знадобиться:

1. Магнітофон
2. Колекція аудіозаписів з різноманітною музикою
3. Килим (бажано)
4. Стилізований казковий сундучок (може бути і невелика коробка) для збереження малюнків, ляльок і інших речей.
5. Велика старовина (або стилізована під давнину, чарівну) книга, в якій записані секрети чарівників.
6. Магнітне поле (інструкція по використанню див. додаток 1).

Обладнання і матеріали для кожного заняття:

Цикл	Заняття	Обладнання і матеріали
	1.1.	Свічка або гарний світильник. Кольорові олівці (приблизно по 8 кольорів на кожного учасника) або мілки, листи білого паперу

1		формата А4. Стилiзований казковий сундучок.
	1.2.	Свiчка або гарний свiтильник. Рамки формату А4, зi склом, вiтражнi фарби Vitrail, контури (золотий, сiбний, чорний) емностi для води, пензлi, трафарети малюнкiв.
	1.3.	Свiчка або гарний свiтильник. Кольоровi оливцi, папiр
	1.4.	Свiчка або гарний свiтильник. Магнiтне поле
	1.5.	Свiчка або гарний свiтильник.
	1.6.	Свiчка або гарний свiтильник.
	1.7.	Свiчка або гарний свiтильник. Мотанка мотузки (або наризана: приблизно 30-40 вiдрiзкiв вiд 30 см до метра i бiльше). Довга мотузка або нитка, скотч. Невеликий горщик 0,5 пiску, бiля 10 камiнцiв, красива гiлка дерева, кольоровий папiр, ножицi. Фольга, скотч, пластилiн, дерев'янi зубочистки (по кiлькостi учасникiв). Красивi рiзнокольоровi стрiчки. Тасьма довжиною 10 см (кiлькiсть тасьми береться з розрахунку по 3-4 тасьми на кожного учасника групи).
2	2.1.	Пластилiн з розрахунку по 2-4 кольоровi бруски на кожного учасника групи.
	2.2.	Пачка пластилiну. Одноразовi паперовi тарiлки по кiлькостi учасникiв групи.
	2.3.	Пластилiн. Кольоровий папiр, папiр, фольга. Клей, скотч, стиплер, ножицi, лоскутки тканини.
	2.4.	Пластилiн. Шiсть листкiв картону: бiлий, чорний,, жовтий, червоний, зелений, синiй.
	2.5.	Пластилiн. Клубочок красивої пряжi.
	2.6.	Пластилiн. Магнiтне поле.
	2.7.	Пластилiн. Магнiтне поле. Невеликi картоннi або пластиковi коробочки по кiлькостi учасникiв групи.

Секрети Чарiвникiв. Текст „секретiв” зберiгається в „старовиннiй” або „чарiвнiй” книзi. Коли потрiбно, ведучий розкриває її i зачитує учасникам основнi секрети чарiвникiв. Перше знайомство з секретами вiдбувається на першому циклi занять. „Чарiвник” намагається постiйно вивчати власний свiт; вiн з найбільшою повагою вiдноситься до свiту, чародiйству iншого чарiвника, навiть, якщо той дуже вiдрiзняється вiд нього самого”.

1. « Чародiйство - це творчiсть».
2. «Чарiвники вчаться у тих героiв, яких вони самi створюють».
3. «Чарiвники вмiють переплiтати долi рiзних героiв, створюючи новi цiкавi сюжети, iсторiї».
4. «Чарiвник вмiє кожну справу довести до красивого, достойного, доброго закiнчення. Особливо, якщо справа стосується казки».
5. «Чародiйство – це мистецтво перетворення одне в iнше».
6. «Чарiвна сила збiльшується, коли використовуєш її на добро добрим людям».
7. «Справжнiй чарiвник» вмiє приймати вiдповiдальнi рiшення i пропонувати мудрi поради».
8. «Чарiвники вмiють бачити рiзнi межi однiєї i тої самої ситуацiї»
9. «Чарiвники чутливо вiдносяться один до одного, вiдчуваючи невидимi нитки взаємовiдносин i намагаються створювати з них красивi вiзерунки».

II. Основна частина

План розвивальної роботи

№ п/п	Тема заняття	Опис
1.	Вступ до «Школи Чарівників»	Карта подорожі у Казкову країну
2.	Чарівна фарба	Малювання на склі вітражними фарбами
3.	Створення загальної казки	Уявні мешканці Чарівної країни, створення загальної казки з участю всіх героїв
4.	Країна Чарівного Магнітного поля	Використання магнітного поля (замість пісочниці), для програвання життєвих ситуацій
5.	Гра «Казка»	Сюжетна казка, з обрання ролей кожним учасником.
6.		
7.	Створення Дерева Успіхів	Заключне заняття циклу, досягнення і успіхи в'яжемо на Дерево Успіхів.
8.	Створення Світу	Робота з пластиліном
9.	Чарівне ім'я герою	Власні добрі якості, акцентування на позитивних якостях особистості.
10.	Створення чарівного предмету	Виготовлення чарівного предмету в подарунок іншому чарівникові
11.	Казка про Мудрого Капелюшника	Створення капелюхів з кольорового картону, гра у Казку
12.	Чарівний килим	Вправа на згуртування колективу, укріплення відносин, командоутворення
13.	Послання Старійшин Світу	Розв'язування завдання власними силами, розвиток вміння приймати самостійно відповідальні рішення командою
14.	Казка «Гора Велетня». Завершення циклу	Інтеграція засвоєного досвіду за допомогою казки.

Цикл перший: «Основи майстерності»

Заняття перше (1.1.) – 1,5 год.

Орієнтація

Всі учасники групи сідають в коло або на стільці, або на підлогу.

Ведучий починає знайомство.

- Дорогі друзі, мені дуже приємно вітати вас у Школі Чарівників! Хтось з вас вірить в чародійство, а хтось можливо ні. Незалежно від того ваше життя склалось так, що ви опинились саме в цьому місці, і саме сьогодні. Кожен Чарівник знає, що нічого не буває випадковим. Тому давайте знайомитись! Дозвольте, я почну! В реальному житті мене звати Еліна Юріївна. Та в чарівному світі в мене є інше, таємне ім'я. Можливо, я його вам відкрию, коли ми будемо дізнаватися про таємницю імені. Хочу вам сказати, що у кожного чарівника є таємне ім'я, яке він може відкрити тільки самим близьким. Та про це ми поговоримо пізніше. Дозвольте довідатись, як звать кожного з вас, і що ви думаєте про чародійство.

Дії ведучого під час знайомства мають бути такими: він уважно вислуховує учасника, після чого дякує йому, і чітко і голосно повторює його ім'я і відношення до чародійства. Наприклад: «Дякую, Остапе. Ти віриш, що чародійство є в нашому світі і хотів би стати чарівником» або «Дякую, Маріє. Ти вважаєш, що чародійство – це дитячі казки». Важливо незалежно від того, чи співпадає думка ведучого з думкою учасника групи або ні, оголосити її треба чітко і без оцінки. Коли всі учасники групи висловляться, ведучий продовжує.

- Дякую, дорогі друзі за щирість, за то, що ви такі різні. Проте нам вже час відправлятися в дорогу. Одні в цій подорожі набудуть майстерності чародійства, інші – для того, щоб зрозуміти, чи є воно чи ні. Один з секретів чародійства, в тому що чародійство невидиме. Нехай вас це не розчаровує. Прийде час і ви зрозумієте, що інакше не можливо. До речі, ви дивились фільм про Гарі Потера, то ви, мабуть, пам'ятаєте, що платформа «дев'ять і три чверті», з якої відправлявся поїзд в Школу Чарівників був невидимим оку. Потрібно було зосередитись, повірити і опинитись в чарівному світі. Нам же входити в казку, в чарівний світ допоможе чудовий світильник (або чарівна свічка).

Ритуал входу

Ведучий вмикає музику і запалює світильник (або свічку).

- Прошу вас, дорогі друзі, підійти ближче до світильника, простягнути над ним руки і закрити очі... Чи знаєте ви, що потрібно тільки нам закрити очі, ми можемо опинитися в світі, який називається чарівним. Казковим, фантастичним?.. Мудреці називають його світом внутрішнім. А всередині кожного з нас живе чародійство, потрібно тільки знайти час, щоб зрозуміти його, відчутти, і навчитися використовувати... І зараз, коли ви відкриєте очі, ніби нічого істотно не змінилось навколо вас, проте з'явиться внутрішнє бажання розуміти чародійство. А це означає, що ми опинимось у справжньому чарівному світі... Будь-ласка, зробіть глибокий вдих і повільний видих... Не поспішаючи, відкрийте очі і озерніться навколо.

- Що змінилось? Практично нічого? Я вже вас попереджала, що чародійство невидиме, нам ще потрібно буде навчитися його відчувати і навіть створювати.

- Ми, завдяки, чудовому світильнику і нашому ритуалу, провели межу між світом реальним і чарівним. Це дуже важливо для того, щоб наші світи не перемішувались, а наші подорожі і заняття дозволяли нам брати з чарівної країни дещо важливе для нас. Те, що буде нам допомагати в нашому реальному житті. Отже, в дорогу! Хоча, дозвольте...

Розширення

- Як же ж ми відправимось в дорогу, коли в нас немає найголовнішого. І чого в нас немає на вашу думку?

Ведучий вислуховує думки учасників (зазвичай говорять, що не вистачає їжі, компаса, спорядження і ін.), і продовжує:

- Дорогі друзі! Кожен поважаючий себе мандрівник відправляється у подорож з картою. У кого з вас є з собою карта чарівного світу? Ні? Що ж робити?

- Звичайно. Таку карту не купиш, її прийдеться робити самому. До речі, чарівникам, які починають подорож, рекомендовано її робити самим. Спитаєте – як? Для цього нам знадобляться чисті листки і кольорові олівці.

Схема малювання Карти:

- 1. Контур Карти, її кордони**
- 2. Розмальовування внутрішніх територій**
- 3. Назвати внутрішні території. Важливо: використовувати в назвах внутрішні процеси (думки, почуття, стани, бажання, потреби, мрії і ін.)**
- 4. Знайти місце, куди треба йти – точка мети; встановити там фляжок мети.**
- 5. Знайти місце на кордоні Карти, з якого вперше буде перетнута межа – знайти точку входу. Підписати її.**
- 6. Прокласти шлях від точки входу до точки мети – це маршрут подорожі.**
- 7. Прокласти шлях до виходу з країни і знайти місце на кордоні Карти, в якому межа буде перетнута вдруге – це точка виходу. Підписати її.**
- 8. В по думках пройти цим маршрутом, який прокладений на Карті, визначити місце на Карті, де Ви знаходитесь ЗАРАЗ. Це точка актуального стану.**
- 9. Завершити фразу: «Ця подорож навчила мене, перш за все...»**
- 10. Додаткове завдання: описати свою подорож.**

Закріплення

Основні форми роботи з Картою:

- 1. «Вернісаж»: розглянути Карту, створену учасниками групи, послухати свої відчуття і почуття.**
- 2. Знайти пару, людину, з якою є бажання обговорити свій малюнок і поділитися переживаннями.**
- 3. В групі Карти передаються по колу. Учасники спостерігають за своїми почуттями. Думками. Враженнями безмовно. Далі відбувається загальне обговорення: що здивувало, які враження залишили Карти, яке відчуття від власної Карти тепер?**
- 4. Створення історій, які описують подорож.**

5. Розшифрування Карти. Карта – символічне послання внутрішнього світу – нашій підсвідомості.

Інтеграція

Коли всі учасники завершать розповідати про свої маршрути, ведучий продовжує.

- Я так бачу, що ми, дорогі друзі, гарненько підготувались до подорожі. Що корисного нам може дати сьогоднішній досвід для нашого реального життя?

На першому занятті учасникам ще складно інтегрувати досвід заняття в реальну життєву практику. Тому питання можна так і лишити риторичним. Важливо розуміти, що, з одного боку, навичка рефлексії буде формуватися поступово; а з іншої сторони. До подібних питань у багатьох просто не має звички. Тому ведучий «підказує» відповіді.

- Як досвід створення карти і планування маршруту подорожі знадобиться нам в реальності?! А як же «здатність до планування», про яку так багато говорять розумні дорослі? Ми вчимося планувати маршрут в казкову країну, і поступово ця навичка починає нам допомагати планувати своє життя, час, гроші. Ми вчимося ставити мету в чарівному світі, і поступово в реальності в нас з'являється розуміння того, чого ми хочемо досягнути в житті. Ви знаєте, що, якщо в людини немає мети, їй складно застосовувати свої таланти або, як говорять в нас – «своє чародійство», для досягнення успіху.

- Так, що, дорогі друзі, ні одна дія в чарівному світі не буває безкорисною! А нам з вами ще треба навчитися розуміти, як досвід занять чародійством буде допомагати нам в реальному житті.

Резюме

Ведучий швидко і чітко підводить підсумки.

- Отже, дорогі друзі, сьогодні ми з вами торкнулись до того, що називається чародійством,, чарівним світом. Ви намалювали карту своєї казкової країни, визначили мету, проклали маршрут для її досягнення. Ви побачили, які різні карти в нас, і це не дивно – бо всі ми різні. Ви розповіли про те, через, які території пролягає ваш шлях. І це, завдяки тому, як би, ми побували в країні кожного з нас. Ми з вами говорили про те, що вміння ставити мету і прокладати до неї шлях дуже важливо не тільки в чарівному світі, але й в реальному.

- Проте час знаходження в казковому світі завжди обмежений, і нам треба вертатися. Прошу залишити свої карти в цьому чарівному сундучку (ведучий дістає сундучок і відкриває його)

Ритуал виходу

Ведучий вмикає музику і запалює світильник.

- Нам вже час! Прошу вас підійти до світильника, простягніть до нього руки, закрийте очі. Давайте зробимо глибокий вдих і видих... Ми повертаємось з чарівного світу в реальний, забирає з собою важливі знання... Так, Чарівний світ невидимий, і ледь вловимий, але завдяки нашим мандрівкам ми зможемо «зупинити мить» і поступово зрозуміти, що таке чародійство, і навіть навчитися йому ... про це наша казка... Дорогі друзі, зробіть глибокий вдих і повільний видих, відкриємо очі і... повернемося в реальний світ!

- Подивіться, ніби нічого не змінилося, але, напевно, ви виходите з цієї кімнати трошки іншими...

Заняття друге (1.2.) – 2 години

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття.

Орієнтація

- Вітаю вас, дорогі друзі! Дозвольте дізнатись про ваш настрій і про те, що було з вами в той час, поки ми не бачились.

Після того, як учасники групи обмінюються репліками, ведучий продовжує:

- Чи готові ви продовжувати нашу подорож в світ чарівного? Тоді в дорогу.

Ритуал входу

- Ви вже знаєте, що достатньо простягнути руки над цим світильником, закрити очі, як світ реального відокремлюється від світу чарівного і ми можемо створити для себе простір чарівної країни. Достатньо зробити глибокий вдих і повільний видих, закрити очі, і перенестись в світ, в якому діють закони чародійства... Отже, ми ввійшли.

Розширення

- Дорогі друзі, пам'ятаєте наш сундучок? Там знаходяться ті карти казкової країни, які ви створили. Проте всі карти різні, а йти нам пощастило всім разом. Як же об'єднати наші шляхи?

- Ведучий продовжує після висловлювань учасників:

Ви знаєте, другий урок чародійства говорить: «Чародійство – це творчість». Саме творчість дозволить нам об'єднати наші шляхи. До речі, а ви знаєте, що таке «творчість»?

(Після реплік учасників) Так, ми з вами будемо поступово пізнавати зміст творчості і дізнаватися, що це таке, але поки зупинимось на тому, що творчість – це наша чарівна здібність створювати щось нове, чого ще не було; красиве, зручне, приємне. Для цього нам знадобляться чарівні фарби.

- Чи знаєте ви, що якщо кожен з вас намалює навіть один і той самий сюжет малюнка – вони все одно будуть різними. Тому що ці чарівні фарби допомагають побачити малюнок вашими очима, ваш чарівний світ.

Учасникам пропонується обрати трафарет малюнка, який вони будуть відображати. Після цього вони обирають рамку для малюнка. Рамку розформовують на рамку і скло. Перш за все беруть скло і за допомогою обраного контура (золотого, срібного, чорного) переносять малюнок на скло. Потім обирають набір кольорів, якими вони будуть розмальовувати скло. І тут в кожного учасника своє бачення кольорової гами для їх малюнка. Кольори можуть і не відповідати трафаретці. По закінченню роботи скло з малюнком залишається висихати. Прибирається робоче місце, миються пензлі. Фарба лишає сліди, тому краще стелити допоміжні матеріали на стіл, де малюють. Після висихання – малюнок знов вставляють у рамку.

Закріплення

Ведучий, спостерігаючи за процесом малювання, нагадує, що створюється чарівний світ і тому він має бути красивим, незвичайним. З робіт учасників можна зробити вернісаж.

Інтеграція

Ведучий починає обговорення. Нижче наводяться питання для обговорення.

- Дорогі друзі, як це бути чарівником, створювати новий світ, нову країну?
- Що було легко, а що важко?
- Як досвід готовий малюнок перетворити на свій малюнок, так як ти його бачиш буде корисним нам в реальному житті?

Резюме

Після обговорення ведучий робить висновок.

- Отже, дорогі друзі сьогодні ми з вами пізнали перший урок чародійства, який звучить так: « Чародійство – це творчість». Ми дізнались, що те що є звичним і зрозумілим, з одного боку, якщо по дивитись з іншого – ми побачимо зовсім інші кольори. А головне, що ми навчились самі створювати свій чарівний світ. Давайте заберемо з собою з нашої подорожі відчуття доброго чарівника, здатного творити.

Ритуал виходу

Тепер прийшов час вертатися в реальний світ. Прошу вас простягнути руки над світильником, закрити очі, зробити глибокий вдих і повільний видих. І, відкриваючи очі, зберегти в собі відчуття чарівника.

Заняття третє (1.3) – 1,5 години

Коли всі учасники розташуються по колу, ведучий починає заняття.

Орієнтація

- Вітаю вас, дорогі друзі! Дозвольте дізнатися про ваш настрій і про те що відбулось з вами за той час поки ми не бачились. А також цікаво дізнатися, що було з відчуттям чарівника, яке ви забрали з собою з нашої подорожі.

Після того, як учасники групи обмінюються репліками і розповідями, ведучий продовжує:

- Що ж, відчуття чарівника важливо постійно тренувати в собі. Тому чи готові ви продовжувати нашу подорож в світ чарівного? Тоді в дорогу.

Ритуал входу

- Ви вже знаєте, що достатньо простягнути руки над цим світильником, закрити очі, як світ реального відокремлюється від світу чарівного і ми можемо створити для себе простір чарівної країни. Достатньо зробити глибокий вдих і повільний видих, і перенестись в світ, в якому діють закони чарівного... Отже, ми – увійшли.

Розширення

- Дорогі друзі, чарівні фарби висохли, чарівні світи стали реальністю. Якщо ви підніметесь на літаку над вашими картинами чим ви будете вище, тим все більше

малюнок буде перетворюватися більше на плями. Проте, якщо уважніше поглянути на світ, створений вами, і спуститися нижче, можна побачити і мешканців ваших світів. Від уважного погляду чарівника вони не ховаються, а навпаки, намагаються бути поміченими.

Закріплення

- Шановні чарівники! Уважно розгляньте вашу країну і намагайтеся побачити в ній героїв, які там живуть і описати їх. Ну, а як складно, їх розгледіти – тоді вам прийдеється їх вигадати!

На розгляд картини можна дати 2-3 хвилини. Після чого ведучий питає учасників, чи побачили вони хоч би одному герою. Якщо вам їх складно розгледіти – тоді вам прийдеється придумати їх.

Отримавши позитивну відповідь, ведучий просить кожного учасника придумати імена тим героям, яких вони розгледіли. Отримавши негативну відповідь, ведучий пропонує кожному учаснику придумати героїв, які б могли жити в казковій країні, намалювати їх і дати їм імена.

- Шановні чарівники! Познайомте всіх нас з героями, які живуть в цій країні! Пропоную кожному представити свого героя.

- Перш за все ми почнемо, відкрию вам другий секрет чародійства: «Чарівники вчаться у тих героїв, яких самі створюють». Тобто, кожен з мешканців чарівної країни може будь-чому навчити самих чарівників! Проте тільки справжній чарівник знає те, чому може навчити казковий герой. Ми чарівники, можемо навчитися у героїв казкової країни виразу будь-яких почуттів, цікавим рухам, може бути танцювальними. А також життєвим девізам або якимсь іншим цікавим речам. Подумайте, чому можемо навчитися, що можемо перейняти від того героя, з яким кожен з вас зараз буде знайомити групу.

Учасникам можна запропонувати намалювати свого героя.

- Отже, давайте знайомитися! Назвіть, будь-ласка свого героя, розкажіть, де він живе, що він любить і не любить. Розкажіть нам, який в нього характер і покажіть його жестами, мімікою, словами. А ми всі, як чарівники, які бажають вчитися, це все повторюємо, ті рухи, за тим хто розповідає і показує.

- Але головне, розкажіть і покажіть те, чому у вашого героя можна навчитися. І ми це повторимо. Так чарівники вчаться у героїв, яких самі ж створюють.

Коли всі учасники групи розкажуть про своїх героїв, зобразять їх. Ведучий продовжує:

- Щиро дякую, шановні чарівники, що познайомили нас з мешканцями казкової країни. Отже, знаємо тепер, що чарівники вчаться у своїх героїв, яких самі створюють. Третій секрет і урок чародійства говорить: Чарівники вміють переплітати долі різних героїв, створюючи нові цікаві сюжети, історії». Тому давайте зараз постараємося придумати історію, яка об'єднає долі представлених героїв.

- Отже, ми починаємо: кожен по колу доповнює загальну казку 2-3 реченнями.

Для ведучого важливо довести загальну казку, яку творять учасники групи «по колу», до позитивного, життєстверджуючого закінчення. При цьому. Потрібно пам'ятати, що, якщо загальна казка вже пройшла 3 кола, закінчити її учасникам важко. Тому, щоб підтримувати процес творення казки, ведучий бере участь у

створенні групової казки на рівні зі всіма, і за необхідністю проявляє додаткову ініціативу (особливо в позитивному завершенні загальної казки)

Інтеграція

Коли казка завершиться, ведучий переходить до обговорення.

- Якою вам здалася казка, створена нами?
- Чи легко було об'єднати героїв одним сюжетом, і ще всім разом?
- Як знадобиться нам цей досвід в реальному житті?

Слухаючи репліки учасників групи, ведучий періодично вступає в обговорення і коментує те, що сказали, в чарівному сенсі.

Наприклад: « Безперечно. Непросто зразу створити казку. Об'єднати героїв однієї сюжетної лінії. Також це складно робити і в житті. Хто такі герої, яких ми побачили в казковій країні? Це прояв нас самих. Розповідаючи про своїх героїв, ми розказували про якусь частину себе, про якісь свої здібності, особливості. Говорячи про те, чому може навчити герой інших чарівників, фактично ми ділились своїм життєвим досвідом. Всі ми один одного чомусь вчимо, і вчимося. Коли ми створювали загальну казку, фактично ми переплітали наші дороги, знаходили загальне, створювали взаємозв'язок. Це те чим ми свідомо чи ні займаємось в реальному житті. Знаходимо точки перетину з іншими людьми. Саме тому важливий позитивне закінчення казки. Тому, що закінчення казки – це резюме деяких відносин. Завершення деякого процесу, циклу, справи. Якщо ми з вами навчимося, проходити через різні уроки, випробування, завершувати справи, взаємовідносини красиво і гідно, значить урок чародійства не пройшов повз вас. П'ятий урок чародійства говорить: «Чарівник вміє кожну справу довести до красивого, гідного, гарного закінчення. Особливо, якщо справа стосується казки».

Резюме

- Ну, що шановні чарівники, сьогодні ми з вами дізналися, що чарівники вчать у тих своїх героїв, яких самі створюють, і вміють переплітати їх долі, придумуючи цікаві історії з гарним закінченням. І давайте візьмемо з собою з нашої подорожі знання про те, що справжній чарівник і в реальному житті намагається довести кожну справу до красивого, гідного гарного закінчення.

Ритуал виходу

Дорогі друзі, прийшов час вертатися в реальний світ. Прошу вас простягніть руки над світильником, закрийте очі зробіть глибокий вдих і видих... І відкривши очі, збережіть в собі відчуття чарівника, такого, який вміє для кожної справи, для кожної події придумати гідне і щасливе закінчення.

Заняття четверте (1.4.) – 1,5 години

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття.

Орієнтація

- Вітаю вас, дорогі друзі! Дозвольте дізнатися про ваш настрій і про те, що було з вами за той час, поки ми не бачились. А також цікаво дізнатися, про що думали після нашої минулої подорожі.

Після того, як учасники групи висловляться, ведучий продовжує:

- Що ж шлях чарівника непростий, чарівник частіше за всіх думає про закономірності життя, частіше за інших задає собі питання і шукає на них відповіді. Іноді чарівники навіть думають, що бути чарівником занадто важко. Проте ... як відомо, сумніви, пошук відповіді допомагають йти чарівники своїм шляхом. Тому чи готові ви продовжувати нашу подорож в світ чарівного? Тоді в дорогу.

Ритуал входу

- Ви вже знаєте, що достатньо простягнути руки над цим світильником, закрити очі, як світ реального відокремлюється від світу чарівного і ми можемо створити для себе простір чарівної країни. Достатньо зробити глибокий вдих і повільний видих, і перенестись в світ, в якому діють закони чарівного... Отже, ми – увійшли.

Розширення

- Шановні чарівники! Прийшов час дізнатися ще про один секрет і пройти ще один урок чародійства: « Чародійство – це мистецтво трансформації, перетворення одного в інше. Власне частково ми вже проходили цей урок, коли малювали чарівною фарбою і створювали чарівний світ. Сьогодні ми з вами підемо далі і навчимося оживляти казкову країну. Ви спитаєте я к це можливо? В чарівному світі можливо будь-що, але всьому свій час. Отже дорогі друзі, ми відправляємося в дорогу, пустелю, туди, де ще не була людина!

Ведучий підводить учасників до магнітного поля і просить розташуватися навколо нього (про правила користування магнітним полем див. додаток 1)

- Що ви бачите, дорогі друзі? Так, перед вами – пустеля. Тут вже давно ніхто не живе. А був час текли річки, цвіли сади, квітли міста. І тут жили найрозумніші, добрі і талановиті люди. Та щось сталося з ними, напевно віруси заздрості, образи, жадібності, ліні і гніву долетіли і до цієї країни. Люди стали заздрити один одному, ображатися і сваритися. Це віднімало в них купу часу, вони дуже змучувалися, коли потрібно було побудувати новий будинок або посіяти пшеницю, їм було не до того, а бо просто лінь. Ця хвороба передавалась з покоління в покоління і через деякий час вся країна зазнала запустіння. Деякі все ж встигли переїхати в інші краї. Таким чином піски пустелі вкрили країну. Та є пророцтво, яке говорить: «Якщо прийдуть на місце занесене пісками, чарівники з добрими серцями, то розійдуться піски – потечуть річки, викличуть вони дощ. Тоді ви зможете оживити чарівну країну і населити її мешканцями – озерніться – і ви побачите в цій коробочці різних героїв, камінчики, будиночки, рослини. Отже, все в ваших руках!

Закріплення

Ведучий ставить музику і відходить в сторону, даючи можливість учасникам поговорити один з одним і створити країну на магнітному полі. Коли країна буде готова. Ведучий просить розказати про неї.

Інтеграція

- Сьогодні щасливий день! Давнє пророцтво здійснилося, дійсно чарівники з добрими серцями оживили казкову країну!
- Що допомогло вам це зробити?
- Чи було щось, що заважало вам проявляти свою чарівну силу перетворення?
- Що корисного ми візьмемо з собою в реальний світ з цієї подорожі

Резюме

Отже, дорогі друзі, сьогодні, здійснивши давнє пророцтво, ми з вами пізнали ще один урок чародійства – мистецтво трансформувати, перетворювати одне в інше. Давайте заберемо з собою в світ реального цю силу і це почуття.

Ритуал виходу

- За традицією, простягніть руки над світильником, закрийте очі, зробіть глибокий вдих і видих... І відкривши очі, збережіть в собі силу чарівника.

Заняття п'яте і шосте (1.5.- 1.6.) – по 1,5 години кожне

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття.

Орієнтація

- Вітаю вас, дорогі друзі! Дозвольте дізнатися про ваш настрій і про те, що було з вами за той час, поки ми не бачились. А також цікаво дізнатися як себе «поводила» сила чарівника, яку ми забрали минулого разу.

Після того, як учасники групи висловляться, ведучий продовжує:

- Що ж, силу чарівника важливо вирощувати, тренувати. Тому і говорять, що чародійство – велика праця. Праця пізнання, переборювання, вдосконалення. Спостерігати за чародійством цікавіше, ніж самому ставати чарівником. Проте бути чарівником – це класно. Чи готові ви продовжувати нашу подорож в світ чарівного, навіть, якщо ви знаєте, що це складна праця? Тоді в дорогу.

Ритуал входу

- Ви вже знаєте, що достатньо простягнути руки над цим світильником, закрити очі, як світ реального відокремлюється від світу чарівного і ми можемо створити для себе простір чарівної країни. Достатньо зробити глибокий вдих і повільний видих, і перенестись в світ, в якому діють закони чарівного... Отже, ми – увійшли.

Розширення

- Дозвольте спитати вас: чи можуть чарівники співпрацювати з королями, іншими людьми або вони повинні жити відокремлено від усіх?

- Дійсно, нерідко чарівники стають радниками королівських осіб, і звичайних людей, допомагають їм у прийнятті рішень. Чарівники приймають участь у вихованні монархів. Напевно, вам відома історія про короля Артура і його наставника Мерліна? Саме через розмову з ним король Артур набував мудрості.

- Відомі історії про те як чарівні слуги допомагали королями виконувати їх не прості обов'язки. Сьогодні ми почуємо і відразу ж зіграємо казку. Наше заняття з постановки казки займе в нас два заняття. Через те, що ви розділяєтесь на дві команди. Сьогодні грає перша команда виставу, на наступне заняття ми зможемо побачити гру ваших товаришів. Казка про короля і його слугів-почуття (текст казки у додатку 2). У вас є 15 хвилин, щоб прочитати казку і обрати для себе роль і спробувати відчувати її.

Ведучий супроводжує процес і грає роль голосу за сценою, читаючи текст казки, а учасники виконують роль, яку вони обрали. Основні етапи заняття 1.6. такі самі як і 1.5.

Закріплення

Учасники першої команди чітко виконують свою ролі за сценарієм, ведучий читає текст казки, тому труднощів, хто, що має виконувати в учасників не мають виникати. Друга команда спостерігає процес в якості глядачів. На наступне заняття вони міняються: перша команда виконує роль глядачів, а друга – відтворює казку.

Інтеграція

- Отже, в наступний раз ми повернемося в створене нами королівство, щоб поглянути на нього іншими очима, а зараз виходячи з чарівного світу, давайте поговоримо про те, який досвід ми сьогодні забираємо з собою.

Резюме

- Сьогодні ми з вами дізналися про те, що можна конструктивно проявляти свої почуття і взаємодіяти один з одним. Навчитися долати хаос в емоціях і вміти саморегулюватись. І найголовніше дізналися про важливу королівську служницю – Міру. Це образ гармонії нашого внутрішнього, чарівного світу.

Ритуал виходу

- За традицією, простягніть руки над світильником, закрийте очі, зробіть глибокий вдих і видих... І відкривши очі, збережіть в собі силу чарівника.

Заняття сьоме (1.7.) – 1,5 години

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття.

Орієнтація

- Вітаю вас, дорогі друзі! Дозвольте дізнатися про ваш настрій і про те, що було з вами за той час, поки ми не бачились. А також цікаво дізнатися як ви відчували в собі мудрість короля і силу чарівника.

Після того, як учасники групи висловляться, ведучий продовжує:

- Що ж шлях чарівника насичений враженнями. І сьогодні нас чекають цікаві пригоди. Тому чи готові ви продовжувати нашу мандрівку в світ чарівного? Тоді – в дорогу.

Ритуал входу

- Ви вже знаєте, що достатньо простягнути руки над цим світильником, закрити очі, як світ реального відокремлюється від світу чарівного і ми можемо створити для себе простір чарівної країни. Достатньо зробити глибокий вдих і повільний видих, і перенестись в світ, в якому діють закони чарівного... Отже, ми – увійшли.

Розширення

- Дорогі друзі, ми вже достатньо з вами мандрували і багато чому навчилися. Прийшов час дізнатися про таємницю Дерева Успіхів, яке можуть створити і використовувати тільки справжні чарівники.
- Згідно легенди, в світі існують чарівні дерева, які приносять вдачу і виконують бажання. Багато хоробрих людей намагались знайти їх, але вертались з нічим. Тоді вони оголосили історії про чарівні дерева вигадкою, і перестали шукати їх. Проте люди хотіли вірити в цю легенду! Тому вони наділяли звичайні дерева особливими властивостями, маючи віру, що ті принесуть їм вдачу. А щоби закріпити своє бажання, люди прив'язували до дерев клаптики тканини.
- Однак швидко стало відомо, що дерева від цього гинуть. Чи то вузли були такі міцні, і це заважало соку дерева текти вільно, чи то всі бажання людей дерево не могло задовольнити... Намагаючись швидко, реалізувати свої бажання, люди пропустили в легенді головний секрет, який говорить: « І дерево це людина-чарівник сама робить, а живить його успіхами і досягненнями своїми». Напевно, ця фраза була занадто розумна, щоб побачити в ній ключ до розгадки...
- Так чи інакше, але сьогодні в нас є можливість спробувати пройти випробування і відтворити Дерево Успіхів. Чи готові ви? Якщо так, то слухайте, через що вам потрібно буде пройти ...
- Спочатку на вашому шляху буде простягатися пустеля. Одну пустелю ви вже змогли подолати. Проте тут інше – вам потрібно перейти її незвичними способами.
- Якщо перетнете пустелю, чарівний світ попросить вас розплутати мотузки і відновити Сітку Вдачі.
- Якщо ви справитесь і з цим, перед вами відкриється Перевал, який можна перейти тільки всім разом...
- Якщо перетнете Перевал, вам відкриється таємниця Дерева Успіхів. Ну, як готові? Тоді – в дорогу!

Закріплення

Ведучий просить всіх учасників гри прибрати стільці і встати з однієї сторони стіни кімнати.

- Отже перед вами пустеля. Оазис з водою далеко, на тому кінці пустелі. Вам потрібно перетнути пустелю і опинитися з протилежній стороні. Проте пустеля не пробає повторів. Тому перетнути її можна тільки по черзі, при чому своїм неповторним способом. І кожен варіант перетину пустелі ми будемо супроводжувати аплодисментами, а на повторювання реагувати свистінням.
- Рух починає один з учасників гри, коли він досягає протилежної сторони. Рух починає наступний. І так відбувається до тих пір, поки вся група не опиниться з протилежної стіни.
- Що ж, дорогі друзі, пустелю вам перебороти вдалося. Подивимось, чи зумієте ви відновити Сітку Вдачі.

Ведучий кладе перед учасниками мотанку з мотузок, і просить встати навколо нього.

- Існує легенда про чарівну сітку, в яку можна спіймати вдачу. Вона виткана з золотих ниток, але вона тонка і легка. Вона настільки тонка, що її навіть важко помітити. Коли вона була подарована богами одному герою за його хоробрість, чесність, благородність і доброту. В ті далекі часи він спіймав цією сіткою вдачу, і вона ніколи не покидала його. Сітка тримала вдачу і у його потомків. Однак

зздрісні сусіди теж хотіли спіймати свою вдачу, але для цього їм потрібна була чарівна сітка. І ось одного разу їм вдалося викрасти сітку у наступників героя. Проте... сітка дійсно була чарівною і в руках зздрісних людей вона порвалася і перетворилася в мотанку звичайних мотузок, який ви зараз бачите перед собою. Однак відомо пророцтво: «Якщо зберуться разом люди з гарячими серцями і добрими намірами, то вони розплутають вузли, відокремлять частини сітки одну від одної, і зв'яжуть сітку знову».

- Дорогі друзі, - продовжує ведучий, - ця мотанка з мотузок – те, що було колись чарівною сіткою. Розплутайте цю мотанку, відокремте мотузки одну від другої і зв'яжіть з них сітку вдачі. І нехай дірочки будуть такого розміру, щоб спіймати вдачу і зберегти її.

- (Після того, як сітка буде зв'язана) Що ж вам вдалося пройти і це випробування. Та по переду ще й – Перевал.

- В житті чарівників, - продовжує ведучий, - достатньо перевалів, перекатів, перепон. Головне – пройти ці перевали без втрат, в одній зв'язці, набуваючи досвіду командного переборювання труднощів. Отже, перед нами Перевал.

Ведучий натягує нитку через кімнату на висоті 150 сантиметрів від підлоги (або на рівні грудей середнього по зросту учасника), закріплює її кінці скотчем на протилежній стіні. Учасники розташовуються з однієї сторони натягнутої нитки.

- Ви опинились на одному з високогірних Перевалі чарівного світу, - продовжує ведучий. – Вам необхідно «взяти висоту», перетнути Перевал, знаходячись в одній зв'язці. Тому прошу вас створити ланцюг, візьміть один одного за руки. Пам'ятаєте, що каміння в горах дуже рухомі, тому якщо ви доторкнетесь до лінії перевалу (її підкреслює ця нитка), це викличе падіння каменів або лаву, і вся група повертається в безпечне місце, в те в якому ви зараз знаходитесь. Можна все життя простояти в безпечному місці, але варто, коли є можливість побачити нові горизонти і знайти Дерево Успіхів?

- Ви повинні придумати свою стратегію переходу через перевал в одній зв'язці. Єдина ваша помічниця з матеріалів – це сітка вдачі, вона може подовжити зв'язку. Якщо необхідно, ви можете передавати її один одному але не розв'язуючи зв'язку.

- для зручності і безпечності переходу ви можете «залишити на землі» все, що вам заважає окуляри, прикраси, годинники, незручне взуття і ін. Отже, в дорогу!

Під час переходу ведучий слідкує за безпечністю тих, хто грає і слідування правилам гри: якщо хтось торкнеться нитки, він вертає групу назад, в «безпечне місце» починаючи гру знову. Гра продовжується до тих пір, поки всі її учасники в зв'язці не «перетнуть перевал».

- Дорогі чарівники! Ви зробили це – перейшли Перевал! Тепер вам відкриється таємниця створення Дерева Успіхів.

Ведучий розкладає перед учасниками красиву гілку, горщечок (або ящик), пісок, каміння, пластилін, скотч, ножиці, кольоровий папір.

- Ті, хто пройшли всі випробування, можуть створити Дерево Успіхів самі. Візьміть гілку і горщечок (ящик), пісок і каміння. Наповніть горщечок піском, вставте туди гілку, яка буде стовбуром нашого дерева, зміцніть стовбур камінням. Перевірте, чи добре тримається стовбур. Можна прикрасити дерево листям, квітками з паперу, якщо хочете.

Коли дерево буде готове, ведучий бере в руки різнокольорову тасьму і продовжує:

- Дорогі чарівники, ви створили основу Дерева Успіхів. І зараз давайте згадаємо всі свої успіхи і досягнення. Кожна тасьма буде символізувати вашу перемогу, ваші

досягнення. Ви згадуєте про якесь своє досягнення, берете тасьму і зав'язуєте її на дереві.

- Ось тепер Дерево Успіхів створено! Чи знаєте ви, що воно здатне допомогти вам в сповненні найзаповітніших і гідних бажань? Проте це саме так! Візьміть це тасьму, загадайте бажання і прив'яжіть тасьму на Дерево.

Інтеграція

- Дорогі друзі, ми разом пройшли великий шлях, пізнаючи сутність чародійства. І сьогодні сталося справжнє чудо – віродилося Дерево Успіхів. Дамо можливість нашим гідним бажанням реалізуватися. А зараз дозвольте спитати вас про те, які уроки, який досвід ви забираєте з собою зі світу чарівного в світ реальний, і як може змінитися ваше життя у зв'язку з цим.

Резюме

- Отже, шановні чарівники, ми з вами тепер знаємо. Що чародійство – це творчість; чарівники вчаться у своїх героїв, яких самі створюють; а також вміють переплітати долі різних героїв. Створюючи нові цікаві сюжети. Ми також знаємо, що чародійство – це мистецтво перетворюється одне в інше; а сила чарівника росте, коли використовується на добро людям. Ми знаємо, що справжній чарівник вміє приймати відповідальні рішення і витримувати випробування. Ми знаємо як створюється Дерево Успіхів. Ми знаємо достатньо, щоб бути чарівниками, підтримувати в собі творчу силу розвиватися.

- Прийшов час зробити перерву в наших подорожах, для того, щоб всі набуті знання змогли допомагати вам в реальному житті і вашим близьким. Отже, дорогі чарівники, щасливої дороги!

Ритуал виходу

Давайте простягнемо руки над світильником . Глибоко вдихнемо і втягнемо в себе увесь досвід чарівної країни, а з виходом залишимо частинку своєї майстерності в ній. Кожен новий чарівник доповнює і прикрашає казкову країну. Це вам вдалося. Дякую. До нових зустрічей, до нових подорожей.

Цикл другий: «Таємниці чародійства»

Заняття перше (2.1.) – 1,5 години

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття.

Орієнтація

- Дорогі друзі, ми з вами не бачились деякий час. Напевно, відбулося багато цікавих подій. Розкажіть про те, що з вами відбувалося, про, що ви міркували. Після того як всі висловляться, ведучий продовжує:

- Що ж, час не стоїть на місці. Чи готові ви продовжити наші мандри, пізнавати нові таємниці чародійства? Якщо так – в дорогу.

Ритуал входу

Ведучий дістає сундук, в якому зберігаються «Карти» учасників.

- Ви пам'ятаєте, що в минулі подорожі ми входили в чарівний світ за допомогою чарівного світильника? Проте це не єдиний шлях. Візьміть свої «карти», розгляньте їх. Сконцентруйтеся на поставленій вами «точці входу» в казкову країну. Сьогодні ми саме так увійдемо в чарівний світ, кожен ввійде зі своєї точки, але всі ми опинимося в одному місці. Тепер давайте закриємо очі, зробимо глибокий вдих і повільний видих... Отже, ми – ввійшли.

Розширення

- А чи знаєте ви, дорогі друзі, звідки з'явилися перші чарівники? В далекі найдавніші часи, коли ще не було чарівників, жили Боги. Саме вони, відповідно за давніми легендами, створили світ з хаосу. Сьогодні чарівний світ дає нам можливість відправитися в ті далекі часи, дізнатися історію створення світу, першої людини і зрозуміти джерела чарівної сили.

- Знаєте як був створений світ? Багато легенд і міфів розповідають про це. І ось одна з них.

- Спочатку не було нічого: ні землі, ні неба, ні піску, ні холодних хвиль. Була тільки чорна прірва. Царство Хаосу. Від півночі до неї простягалось царство туманів, від півдня – царство вогню. Тихо, світло і гаряче було в царстві вогню, так гаряче, що ніхто крім дітей цієї країни, вогняних велетнів, не могли там жити. В царстві туманів, навпроти, хазяйнували вічний холод і темрява.

Одного разу в царстві туманів пробилось джерельце. Дванадцять потужних річок взяли з нього свій початок і спрямували свій потік до півдня, знищуючи прірву. Жорсткі морози царства туманів перетворювали воду з тих річок в лід, проте джерельце пробивалося не зупиняючись, льодяні глиби росли і все ближче і ближче просувалися до царства вогню. Нарешті, лід підійшов так близько до царства вогню, що почав танути.

- З талого льоду виникла гігантська корова. Чотири молочні річки потекли з її вимені. Зелених пасовищ ще не було, і корова паслась на льоду, обсмоктуючи солені льодяні глиби. До кінця першого дня на горі однієї з глиб з'явилося волосся, на другий день – ціла голова, до кінця третього дня з глиби вийшов могутній велетень. Пращур Богів.

- Йшов час, світ змінювався, потужні сили царства Хаосу повинні були стати приборканими. Цю задачу виконали Боги. Вони брали з хаосу, царства вогню і

туманів речовину і створювали землю, воду, вогонь, і повітря. З іскрів, які вилітали з царства вогню, боги зробили зірки і прикрасили ними небосхил. Частину зірок вони закріпили непорушно, інші ж, для того щоб дізнаватися час, розмістили так, щоб вони рухалися по колу, минаючи його за один рік.

- Створивши світ, боги придумали його населити. Одного разу на березі моря вони знайшли ясень і вільху. Боги зрубали їх і зробили з ясеня чоловіка, а з вільхи – жінку. Потім один з богів вдихнув в них життя, інший дав їм розум, а третій – кров і рум'яні щоки. Так з'явилися перші люди.

Закріплення

Ведучий просить учасників гри сісти в коло. В центрі розташувати столик з пластиліном, дощечками і серветками.

- Кожен з нас має всередині себе Творця, Чарівника, - говорить ведучий. – Та у кожного з нас він проявляється по-своєму. Кожен день ми створюємо всередині себе і навколо себе новий світ, часто навіть не помічаючи цього. Мудреці говорять, що чарівник несе в собі частинку Бога, який створив світ. І сьогодні нас чекає створення свого власного світу.

- Ви бачите перед собою різнокольоровий пластилін. Різнобічні речовини в руках богів подібні пластиліну або глині, вони легко втілюють будь-яку ідею богів.

Отже, спочатку створили боги землю. Візьміть, будь-ласка, пластилін, який допоможе вам створити землю. Потримайте його в своїх руках. І, розминаючи його і надаючи йому форму, створіть землю.

- Створюючи землю, - коментує ведучий, поки учасники гри зайняті створенням землі, боги думали про те, якою родючою вона буде. Вони знали, що земля дасть майбутній людині відчуття впевненості, міцності, навчить його створювати предмети матеріального світу, будувати будинки, влаштовувати свій побут. Вони знали, що земля навчить людину працювати і отримувати від цього задоволення. Вони знали, що земля дасть людині багатство і навчить правильно ним користуватися ... отже, боги створили землю.

- Вони милувалися своїм творенням, показували його іншим богам, і боги захоплювалися мистецтву кожного. Потім боги подумали, потрібно чимось удобрити землю, і нехай цим стане вода. Вони відклали створену ними землю. Взяли інший шматочок речовини (пластиліну) і почали створювати воду.

- Створюючи воду, - коментує ведучий, поки учасники зайняті створенням води, - боги думали про те, якою цілющою і чистою вона буде. Вони знали, що вода насичує землю, і та дасть багатий врожай. Вони знали, що вода буде дарувати людині очищення; вона наситить його внутрішній світ різноманітними переживаннями, і розвинуть його чуттєвість... Отже, боги створили воду.

- Вони милувались своїм творенням, показували його іншим богам, і боги захоплювалися мистецтву кожного. Потім боги з'єднали землю і воду в чудову композицію... і показали її іншим богам.

- Потім боги відклали землю і воду для того, щоб присвятити себе створенню вогню. Вони взяли по шматочку відповідної речовини (пластиліну) і почали створювати вогонь...

- Створюючи вогонь, боги думали про те, як він подарує людям тепло, допоможе приготувати їжу. Вони знали, що вогонь зможе поселитися в душі кожної людини, і допомагати йому жити і творити. Вони знали, що вогонь зміцнить дух людини і наситить його внутрішніми домаганнями... Отже, боги створили вогонь.

- Вони милувались своїм творенням, і показували його іншим богам. Вогонь ніскілечки не обпалював божественні руки. Вони з'єднали землю, воду, і вогонь. Здавалось що, світ створений... але ні, для життя потрібен ще один елемент – повітря. Боги відклали свої композиції, і взяли по шматочку речовини (пластиліну), необхідного для створення повітря.

- Створюючи повітря, боги думали про те, що він буде поєднувати всі елементи. Вони знали, що він подарує людині легкість дихання, допоможе відчувати аромати цього світу. Вони знали, що повітря зможе переносити думки людей. А значить допоможе їм вчитися і пізнавати нове... Отже, боги створили повітря.

- Вони милувалися своїм творенням. Показували його іншим богам. А потім вони з'єднали землю, воду, вогонь і повітря.

- Так були створені ці світи, і боги милувалися ними і показували один одному. Вони були вражені тим наскільки різними були світи, які вони створили.

Після невеликого спонтанного обміну враженнями, можна переходити до другого сюжету.

- Отже, боги милувалися створеними світами. Тепер прийшов час населити їх. І надумали боги створити людину. І хотілось, щоб людина несла в собі весь світ, який вони створили. Тому вони вирішили створити людину з тої речовини, з якої вони створили світ.

Боги не прив'язувалися до результатів своєї праці. Вони хотіли, щоб створений ними світ був в середині людини. Тому вони взяли той світ, який тільки, що створили, в свої руки. Зігріли його своїм божественним теплом, і... скатали в кулю.

- В руках богів опинився різнокольорова куля, в якій тепер перемішувались і земля і вода, вогонь, і повітря. « З того тепер можна створити людину!», - вирішили боги.

- Вони розділили кулю на дві частини: одну трохи більш, другу трохи менше. І скатали дві кулі. Проте цього було не достатньо для створення людини. Тоді вони взяли більшу кулю і знову розділили її на дві частини: одну побільше, другу менше. Тепер у них було вже три кулі, але і цього було недостатньо. «Життя розмножується поділом», - подумали боги і розділили ту кулю, яка побільше, ще на дві нерівні частини, і скатали з них кулі. Тепер у богів було вже чотири кулі.

- «Та цього замало», - вирішили боги і розділили більшу кулю ще на дві частини, перетворивши їх на кулі. Тепер в них було вже п'ять кульок. Та богам так сподобалося займатися поділом, що вони розділили більшу кульку ще на дві частини.

- Тепер перед ними лежало шість кульок. « Потрібно знати міру», - подумали боги, і на останок відщипнули від великої кульки маленький шматочок, скатали кульки... Перед богами лежало сім кульок різного розміру. «Це гарне число», - вирішили боги, і зліпили з кульок людину. Найбільша стала тулубом, найменша шиєю, інші кулі стали руками, ногами і головою.

- Людина, зліплена з кульок, розвеселила богів. «Вона повинна бути подібна на нас», - вирішили боги і стали витягувати частини тіла людини, міцно з'єднуючи їх один з одним. Так з'явилася перша людина...

- «Головне вона повинна стояти на своїх ногах», - вирішили боги і доліпили своїх чоловічків так, щоб вони міцно стояли на своїх ногах.

- Потім боги поставили своїх чоловічків в коло і довго роздивлялися їх.

Після невеличкого обговорення і обміну враженнями, можна перейти до третього сюжету.

- Дорогі друзі, - продовжує ведучий, - в кожному цьому чоловічку – весь світ, який ви також створили своїми руками. Та всі ці чоловічки новонароджені. А

новонародженим боги дарують подарунки. Подарунки богів не прості в кожному з них схований особливий зміст. Головний подарунок – подарунок від бога творця. Тому подумайте, що вам хотілося би подарувати своєму чоловічку, якими якостями наділити, якої долі побажати. Потім візьміть кусочок пластиліну і виліпіть символ вашого подарунка, а потім подаруйте його вашому чоловічку.

Коли кожен подарує своєму чоловічку подарунок, ведучий продовжує:

- Будь-ласка, уважно розгляньте чоловічків, знайдіть серед них того або тих, кому вам хочеться зробити дарунок. Зауважте, подарунок робиться не богу-творцю, а чоловічку. Ви можете навіть не знати, творенню, яких рук якого бога належить чоловічок. Подумайте про зміст свого подарунка, потім виготуйте з пластиліну символ цього подарунка. І коли всі будуть готові, ми знову збираємося навколо наших чоловічків.

Зазвичай на виготовлення подарунка потрібно 5-7 хвилин. В цей час ведучий може також виготовити 2-3 подарунки на той випадок, якщо хтось з чоловічків випадково залишиться без подарунка. Далі, учасники збираються навколо чоловічків з подарунками у руках.

- «Прийшов час дарувати подарунки», – говорить ведучий – ми будемо дарувати подарунки зі словами: « Я хочу подарувати цьому чоловічку дещо (ви називаєте свій подарунок), що буде на мій погляд для нього корисним. Мій подарунок принесе в життя чоловічка... (ви говорите, що принесе ваш подарунок). Як ти дивишся на це, бог-творець?» Бог-творець цього чоловічка повинен сказати своє рішення. Воно може бути позитивним – тоді подарунок з вдячністю приймається або негативним – тоді подарунок не приймається. Якщо подарунок не приймається, бог-творець повинен знайти форму коректної і гідної відмови, таку, що не образити того, хто дарує. Отже, давайте подаруємо наші подарунки!

Якщо хтось з чоловічків залишився без подарунка, ведучий дарує йому подарунок сам. Наприклад, «факел мудрості» або «посох сили», або «птаха вдачі» і ін.

Інтеграція

В обговоренні важливо проговорити враження від творчості, подарунки, які подарували своїм чоловічкам і іншим, а також розуміння сенсу дарів. На завершення ведучий може запропонувати тим, хто бажає, перетворити чоловічка разом з подарунками на кулю. Надалі, з цього ж пластиліну можна знову виліпити чоловічка, наділяючи його новими якостями і можливостями. Поступово, пластилін від довгого вимішування стає однорідним. Це як би символізує гармонійність людини.

Резюме

- Отже, сьогодні ми з вами дізналися від кого пішли чарівники, їх прашури в легендах і міфах називають богами. Завдяки чарівному світу ми самі змогли стати Богами і створити світ, перетворивши речовину, яку взяли з Хаосу, в землю, воду, вогонь, повітря. Сьогодні вам вдалося впевнитися в справедливості виразу: «Всередині людини – цілий світ». Тому що світ, створений вашими руками. Ви помістили всередину вашої першої людини. Як турботливі батьки, ви подарували своїм чоловічкам самі важливі і чудові подарунки.

Та вертаючись в реальний світ, давайте задамо собі питанняб кого ж все-таки ми сьогодні ліпили насправді? Звичайно, самих себе. Так, справжній чарівник

постійно ліпить себе, дарує собі подарунки та іншим. Повертаючись з чарівного світу в реальний світ, він перетворює все на кулю – яка символізує цілісність. Красоту і гармонію нашого внутрішнього світу. Саме куля дає чарівнику відчуття захищеності і впевненості. В нашій наступній подорожі ми знову виліпимо чоловічка з кулі, проте він буде вже іншим. А в кінці подорожі ми подаруємо йому подарунок – символ нашого досвіду. Та це вже зовсім інша історія.

Ритуал виходу

- Дорогі друзі, візьміть свою кулю, в якій знаходиться цілий світ, в руки. Закрийте очі... зробіть глибокий вдих і повільний видих ... Ми залишаємо чарівний світ, забираючи з собою відчуття чарівної кулі, в якій живе наш внутрішній світ.
- Відкривши очі, будь-ласка, залишайте свої кулі тут, але відчуття заберіть з собою.

Примітка: пластилінові кулі краще підписувати, щоб потім не переплутати.

Заняття друге (2.2.) – 1,5 години

Орієнтація

Коли всі учасники розташуються по колу, ведучий починає заняття і розпитує про враження, про події, думки; потім – запрошує в дорогу.

Ритуал входу

- Дорогі друзі, я прошу вас взяти свою пластилінову кулю і зігріти її в руках. Коли пластилін стане достатньо м'яким, нам треба перетворити його на людину. Ви можете знову розділити кулю на сім кульок або ліпити з цілого. Створення людини зараз – це створення вами самих себе для подорожей по чарівному світу. Отже, сьогодні, і в інших мандрівках, ми будемо входити в казкову країну, ліплячи людину з кулі.

- Схоже ваші чоловічки стали трохи більше і впевнено стояти на ногах. Значить, ми увійшли в чарівний світ.

Розширення

- Шановні чарівники, ми з вами давненько мандруємо, і прийшов час спитати вас: чи знаєте ви таємницю свого імені? (Обмін репліками і думками).

- Кожен чарівник, навчаючись мистецтву чародійства, дає собі особливе, таємне ім'я – це нам ще потрібно буде зробити. Кожній людині при народженні батьки дають ім'я, навіть не думаючи про те, що воно повинно бути чарівним. Проте воно все одно таким є. Давайте поговоримо про це детальніше.

- Відомо, що на протязі всього життя людину супроводжують деякі сили, які закладені в першому звуці його імені. Ці сили допомагають переборювати труднощі і розпізнавати джерела радості, натхнення, мудрості. Це рушійні сили людського зростання. Тобто при першому звуці нашого імені схована велика чарівна сила.

- В той самий час, при першому звуці імені сховані такі самі сили, які при не вмілому використанні, а часом і нешанобливому ставленні до них, можуть зруйнувати чародійство. Однак прийняття цих сил, особлива увага до них дозволяє

набути особливої сили. Таким чином, перша літера нашого імені, з однієї сторони, ховає чарівну силу; але з іншої сторони, попереджує нас про ті риси нашого характеру, які можуть зруйнувати чародійство.

- Наприклад, одного східного принца звали Самбер, намагаючись усвідомити схований зміст власного імені, він роздумував над значенням першого звуку – «С», і зрозумів, що його супроводжують по життю Сміливість, Сміх і Співпраця. А вимагають особливої уваги і внутрішньої роботи – Сором'язливість і Сумніви.

- Дорогі друзі, - продовжує ведучий, - давайте подумаємо над таємницею першого звуку нашого імені. Що нас веде по життю? Які якості дозволяють творити чарівне. І що вимагає нашої уваги? Наприклад: «Я – Михайло, і мені на допомогу приходять Мудрість і Мужність. А пам'ятати маю про М'якотілість і Меркантильність».

- Будь-ласка, у вас є час, щоб зрозуміти зміст, схований в першій літері вашого імені. На це завдання відводиться 3 хвилини. По закінченню яких учасники розповідають про свої знахідки. Далі ведучий продовжує:

- Дякую вам, дорогі чарівники, за щирість. Ім'я – це не просте поєднання звуків. В ньому кожен звук, кожна літера знаходяться на своєму особливому місці, бо вони утворюють дещо ціле, неповторне і цінне. Давайте спробуємо відкрити значення кожного звуку нашого імені. Ось як це зробив в далекі часи знайомий нам принц Самбер:

« Я – Самбер.

Я – носій почесного і світлого імені. Його дали мені при народженні, нагородивши мене:

Сміливістю,
Активністю,
Мужністю,
Багатством,
Емоційністю,
Розумом

Моє ім'я супроводжує мене по життю, дозволяє

Сміливо йти життєвим шляхом,
Активно допомагати людям,
Мужньо приймати уроки життя,
Берегти свої сили для нових справ,
Емоції свої любити і поважати,
Ризикувати з розумом і спокійно!
Воістину, я – володар величного імені!»

- Отже, - продовжує ведучий, - якою гідністю нагородило вас ваше ім'я? Напишіть будь-ласка.

- Дякую за щирість і довіру, - говорить ведучий після того, як всі учасники обговорять свої відкриття. – Тепер прийшов час нам, як чарівникам, придумати собі таємне ім'я, яке допоможе здійснювати задумане. Коли принц Самбер (до речі, великий чарівник) взяв собі ім'я Самбер-Першовідкривач! Потрібно сказати, що він щиро вірив в силу свого чарівного імені, а легенди говорять, що він відкрив немало нових земель, видав багато нових мудрих законів і навіть став законодавцем моди.

- Дорогі друзі, подумайте про те, чого б ви хотіли досягнути в житті і придумайте у відповідності з цим собі таємне ім'я. Ви можете його не говорити. Головне придумати.

- Отже, дорогі друзі, ваше чарівне ім'я повинно вам допомогти досягнути бажаного, а може бути, і того, чому ви готові присвятити своє життя. Мудреці називають це ПРИЗНАЧЕННЯМ людини.
- Давні чарівники, усвідомлювали і вірили у своє призначення, придумували собі таємне ім'я, і знаходили символи (тварин, рослин, предметів) на щитах і вішали над воротами своїх замків. Через багато століть так стали робити і лицарі, називаючи щити, із зображеннями символів, «гербами».
- Напевно, - продовжує ведучий, - прийшов час нам теж придумати ті символи, які будуть відображати сутність вашого таємного імені, і супроводжувати вас, як чарівників по життю.

Закріплення

Ведучий роздає учасникам одноразові паперові тарілочки, кольорові олівці, мілки або фломастери.

- Знайдіть символи: тварин, рослин, предметів, світил (сонця, місяця), які відображують сутність вашого таємного імені, може бути, ваше призначення, силу вашого роду. Впишіть їх в коло, зв'яжіть і прикрасьте їх різноманітними елементами так, щоб вийшов ваш герб.

На створення гербів відводиться 10-15 хвилин. Далі ведучий пропонує учасникам сісти в коло, тримаючи в руках свої роботи.

- Ми тримаємо у руках, - говорить ведучий, - могутні засоби захисту, джерела сили і натхнення – ваші герби. В них мудрість і прозорливість, особистий досвід і досвід попередніх поколінь. В цих гербах відображені висота домагань і важливих життєвих цінностей.
- Візьміть, будь-ласка, ваш герб в праву руку. Підніміть її вперед і вгору так, щоб герб опинився перед вашими очима на відстані витягнутої руки. Розгляньте його ще раз дуже уважно. Помилуйтеся його красою, відчуйте його могутність.
- А тепер передайте його своєму сусіду справа. У ваших руках герб соратника. Який він цікавий! Скільки він таїть в собі сили, мудрості, очікувань, надій! Яке глибоке бачення світу і себе в ньому, які високі цілі і домагання, який мудрий досвід закладений в ньому! Погляньте уважніше на цей герб. Щось є в ньому загального із вашим гербом.

Учасники передають по колу свої герби і розглядають роботи товаришів. Коли герби, пройдуть коло, повернуть в руки володарів, ведучий може запропонувати розказати про свої герби.

Інтеграція

- Які почуття ви відчували, пізнаючи таємницю свого імені?
- Чи легко придумати собі таємне ім'я?
- Що нового вдалося дізнатися про себе і про інших, осягаючи таємницю імені?
- Як допоможе тобі герб у реальному житті?

Резюме

- Дорогі друзі сьогодні нам відкрилася таємниця нашого імені. Будемо пам'ятати і про силу чародійства, яка схована в першій літері і про ті свої якості, які можуть

чародійство зруйнувати. Справжні чарівники намагаються «працювати над собою». Для цього вони придумують собі таємні імена. Сьогодні ми теж взяли собі таємне ім'я і навіть створили свій чарівний герб. Що ми забираємо з собою з нашої подорожі? Напевно, кожен – щось своє. А що? Будь-ласка подумайте над цим.

Ритуал виходу

- Подумайте над цим, а потім візьміть шматочок пластиліну і виліпіть символ того, що ви візьмете з собою в реальний світ з нашої подорожі. Подаруйте цей символ своєму чоловічкові.
- Будь-ласка, покажіть один одному своїх чоловічків з подарунками.
- А тепер, щоб повернутися в реальний світ і забрати з собою найважливіші враження, перетворіть чоловічка з подарунком у кулю.
- Давайте зробимо глибокий вдих і повільний видих, і повернемося в світ реального, а в чарівній країні лишимо свою кулю.

Примітка: пластилінові кулі необхідно підписувати,

Заняття третє (2.3.) – 45 хвилин

Орієнтація

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття і запитує про враження, події, думки: потім – запрошує в дорогу.

Ритуал входу

- Дорогі друзі, я прошу вас взяти свою пластилінову кулю і зігріти її в руках. Коли пластилін стане достатньо м'яким. Нам потрібно буде перетворити його в чоловічка. Ви можете знову розділити кулю на сім кульок або виліпити з цілого. Проте створення чоловічка зараз – це створення вами самих себе для мандрів по казковому світу. Отже, сьогодні і в інших подорожах, ми будемо входити в казкову країну, ліплячи людину з кулі.
- Схоже ваші чоловічки стали трохи більше і впевнено стоять на ногах. Значить, ми увійшли в чарівний світ.

Розширення

- Чи задумувалися ви, дорогі друзі, над тим, яким чином чарівник творить чародійство? Силою думки, заклинанням, чарівною паличкою? (Обмін репліками)
- Звичайно, чарівна сила є і в очах, і в думках, і в заклинаннях, але особливо її багато в руках чарівника, в його ДОЛОНЯХ.
- Мудреці говорять, що всі люди різні, кожен володіє власними здібностями, можливостями, «ахіллесовими п'ятами» і ресурсами. З давніх часів люди з особливою увагою і повагою відносилися до неповторних малюнків, які нанесені природою на наших долонях. Так, наприклад, говорив Чарівник своєму учню: «Твої шляхи накреслені на твоїй долоні. Долонь – карта твого життєвого шляху. Немає в світі точнісінько такої самої, такої долі, немає в точності такого шляху як твій. А значить, не може в тебе бути і поводиря. Є і будуть помічники, наставники, вчителі. Є і попутники, соратники, партнери. Є і будуть спокусники, вороги і відкриті і затаєні. Та ведеш ти себе по життю і ніхто інший. Вчись вивчати себе,

вчись вивчати інших. І тільки ті знання, яких ти набудеш, стануть твоїм багатством. Ось твоя рука. Звичайна, нічим не виділяється. Так здається тільки на перший погляд. П'ять пальців, на кожному по три фаланги, за виключенням одного – великого. Є нігті, лінії на долоні. Все як у всіх. Та ні! Придивіться уважніше до своєї руки. А тепер уважно розглянь мою. Бачиш різницю?! І справа тут не тільки в різниці по розміру і силі, ніжності і грубістю шкіри. На долоні кожної людини є особливі знаки, і будь уважним до них. Ми з тобою не хіроманти і не гадалки, передбачати долю по руці не будемо. Ми ж будемо вчитися шукати в собі і в іншому особливі, індивідуальні риси, щоб не тільки усвідомлювати різноманіття і не повторність людських рис, але і навчитися це приймати і використовувати з добрими намірами. Долонь людини розповість нам багато, варто тільки уважно її роздивитися».

- Розповідають також, що той Чарівник вчив свого учня шукати схожість і відмінності в долонях інших людей. І на всіх, без виключення, долонях учень бачив особливі світи – зоряні горизонти і рельєфи гірських хребтів, малюнки океанічного дна. І нитки різних доріг.

Закріплення

- Дорогі друзі! – продовжує ведучий. – оберіть собі партнера. Сідайте разом. Протягніть один одному руки, і дайте один одному можливість розглянути ваші долоні.

- Розглядайте їх поглядом чарівника, намагайтеся там побачити чарівну країну. Може бути. В долонях вашого друга щось зверне вашу увагу, якась особлива відмітка, ризика. Пофантазуйте, звідки вона могла взятися, яка її історія.

На це завдання дається 5-10 хвилин. Потім учасники розсаджуються в коло і розповідають про те, яку казкову країну вони бачили в долонях один одного і яка відмітка їх зацікавила, а також свою фантазію на тему цієї відмітки.

- Дорогі друзі, дійсно, долоні чарівника можуть розповідати багато цікавого, але обмінюються чарівники своїм мистецтвом також через долоні. Прикладіть свою долонь до долоні вашого друга. Почуваєте тепло, поколювання? Відбувається обмін вашим чародійством, від чого добрі чарівники стають сильніше.

- А тепер візьміть кольоровий папір, фольгу. Клей, скотч, стиплер, ножиці і виготовте якійсь чарівний предмет, який ви подаруєте своєму партнеру-чарівнику з добрими побажаннями.

Інтеграція

- Наскільки приємно, корисно обмінюватися чародійством і чарівними подарунками?

- Що ми візьмемо з собою в реальний світ з сьогоднішньої мандрівки (звичайно, крім подарунка партнера-чарівника), який досвід, знання, урок?

Резюме

- Дорогі друзі, сьогодні нам відкрилася таємниця обміну чародійством між чарівниками. Ви вивчали долоні один одного, і вам відкрилася справжня казкова країна, яка живе в душі і на долонях іншого. Ви забираєте з собою в світ реальний з нашої подорожі не тільки подарунки, але й щось ще. Що це?

Ритуал виходу

- Подумайте над цим, а потім візьміть шматочок пластиліну і виліпіть символ того, що візьмете з собою в реальний світ з нашої подорожі. Подаруйте цей символ своєму чоловічку.
- Будь-ласка, покажіть один одному своїх чоловічків з подарунками.
- А тепер, щоб повернутися в реальний світ і забрати з собою найважливіші враження, перетворивши чоловічка разом з подарунком у кулю.
- Давайте зробимо глибокий вдих і повільний видих, і ... повернемося в світ реального, а в чарівній країні лишимо свою кулю.

Примітка: пластилінові кулі необхідно підписувати,

Заняття четверте (2.4.) – 1,5 години

Орієнтація

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття і запитує про враження, події, думки: потім – запрошує в дорогу

Ритуал входу

- Дорогі друзі, я прошу вас взяти свою пластилінову кулю і зігріти її в руках. Коли пластилін стане достатньо м'яким. Нам потрібно буде перетворити його в чоловічка. Ви можете знову розділити кулю на сім кульок або виліпити з цілого. Проте створення чоловічка зараз – це створення вами самих себе для мандрів по казковому світу. Отже, сьогодні і в інших подорожах, ми будемо входити в казкову країну, ліплячи людину з кулі.
- Схоже ваші чоловічки стали трохи більше і впевнено стоять на ногах. Значить, ми увійшли в чарівний світ.

Розширення

- Дорогі друзі, а чи знаєте ви, що справжні чарівники вміють розглядати одну ситуацію, явище з різних сторін? Вважається, що будь-яка подія з реального і чарівного життя схожа на кристал з багатьма гранями або бріліант чудової обробки. Багато людей бачать лише одну грань кристалу, тобто розглядають подію тільки з однієї сторони. Тому, коли що не-будь відбувається, вони або нервують, або радіють, або будують плани ... а між тим, у будь-якої події існує багато граней. І для того щоб розвинути в собі здібність бачити їх, чарівники виготовляють і вдягають різнокольорові капелюшки: білий, чорний, жовтий, червоний, зелений і синій. Кожний капелюшок відкриває чарівникові нові грані події, ситуації, казки, власної особистості. Тому в нашій Школі Чарівників ми також будемо цьому вчитися. А все почалося з того, що...

Ведучий зачитує казку про Старого Капелюшника (див. додаток 3)

Закріплення

- Отже, дорогі друзі, ми з вами зараз перенесемося в майстерню старого Майстра, і станемо його синами. Тому я попрошу вас швиденько розділитися на шість груп. Нам потрібно буде розділити батьківський спадок. Будь-ласка вирішуйте і скажіть про своє рішення, якого кольору капелюшок ви обираєте.

Буває так, що 2 або три команди хочуть один і той самий капелюшок – в такому випадку їм потрібно домовитися між собою. Після того, як капелюшки розподілені між групами, ведучий просить кожну команду взяти листок кольорового картону, який відповідає обраному капелюшку, і ножиці.

- Шановні чарівники, чарівний капелюшок буде співпрацювати з вами, якщо ви його змайструєте самі. Виріжте його з кольорового картону капелюшки.

- Отже, капелюшки готові, спадок старого Майстра поділено. Прийшов час відкрити вам секрет як чарівники тренують свою здібність бачити світ з різних сторін. Виявляється, вони вдягають один капелюшок, беруть відому маленьку казку і переписують її з позицій свого капелюшка.

- Сьогодні ми візьмемо казку про Курку Рябеньку. Білий капелюшок викладе нам факти своєї історії. Чорний капелюшок розкаже нам про всі «чорні» і «страшні» боки цієї події. Жовтий капелюшок, навпаки, представить нам цю історію тільки з позитивного боку. Червоний капелюшок розповість нам про всю гаму емоцій і почуттів, яку відчули герої цієї казки. Зелений капелюшок розкаже нам про те, як можна було б інакше і більш успішніше вирішити проблему золотого яйця. А Синій капелюшок розповість нам про те, навіщо цю казку треба розповідати маленьким дітям, який досвід, урок чарівного світу хоче їм передати.

На виконання цього завдання відводиться 10-20 хвилин часу, після чого кожен капелюшок розповідає свою версію казки, і учасники аплодують один одному.

Інтеграція

- Що ж, дорогі друзі, схоже ця стара казка нам сьогодні представлена зовсім в іншому вигляді. Виявляється розповідь залежить від Капелюшка або як прийнято називати, «точки зору». Ви впевнились, що один і той самий сюжет можна розказати по-різному? Як нам це знання знадобиться в реальному житті?

- В житті чарівника і людини відбуваються різні події. Деякі з них заставляють нас втрачати голову, підпадати під владу емоцій. Та ми тепер з вами знаємо, що це тільки Червоний капелюшок. Що буде, якщо ми будемо дивитись на світ тільки з позицій Червоного капелюшка? Так, ми будемо захоплені емоціями. А якщо з позицій тільки Чорного капелюшка? Ми все побачимо в чорному світлі. А Жовтою? Ми будемо бачити тільки хороше, коли, буває необхідно побачити небезпеку.

- Сьогодні ми поміряли різні капелюшки, давайте не будемо забувати про них і в реальному житті.

- Тепер, коли в реальному житті відбудеться якась важлива, приємна або неприємна подія, нам треба буде прийняти рішення, який капелюшок ми надінемо перш за все? Звичайно, Білий. Він дозволить нам чітко, без емоцій відповісти собі на питання: що відбулося. Потім ми натягнемо Чорний капелюшок, і відповімо собі на питання, що саме неприємне для мене в цій ситуації, або у що виллється мені моє рішення, мій вчинок? Потім ми надягнемо Зелений капелюшок і почнемо шукати вихід з положення, яке утворилося або продумувати різні шляхи, можливості власної поведінки в даній ситуації. І, наостанок, ми вдягнемо Синій

капелюшок. І задамо собі питання: чому ж ця подія може мене навчити, який досвід я винесу з неї?

Резюме

- Сьогодні ми з вами дізналися, як вдається чарівникам розглядати події і явища з різних боків, змайстрували і поміряли на себе шість чарівних капелюшків. Це дуже важливий досвід. І тепер вдягнемо Синій капелюшок і відповімо собі на питання: Що ми забираємо сьогодні з собою з нашої подорожі?

Ритуал виходу

- Подумайте над цим, а потім візьміть шматочок пластиліну і виліпіть символ того, що візьмете з собою в реальний світ з нашої подорожі. Подаруйте цей символ своєму чоловічку.
- Будь-ласка, покажіть один одному своїх чоловічків з подарунками.
- А тепер, щоб повернутися в реальний світ і забрати з собою найважливіші враження, перетворіть чоловічка разом з подарунком у кулю.
- Зробіть глибокий вдих і повільний видих, і ... повернемося в світ реального, а в чарівній країні залишимо свою кулю.

Примітка: пластилінові кулі необхідно підписувати.

Заняття п'яте (2.5.) – 1 година

Орієнтація

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття і запитує про враження, події, думки: потім – запрошує в дорогу.

Ритуал входу

- Дорогі друзі, я прошу вас взяти свою пластилінову кулю і зігріти її в руках. Коли пластилін стане достатньо м'яким. Нам потрібно буде перетворити його в чоловічка. Ви можете знову розділити кулю на сім кульок або виліпити з цілого. Проте створення чоловічка зараз – це створення вами самих себе для мандрів по казковому світу. Отже, сьогодні і в інших подорожах, ми будемо входити в казкову країну, ліплячи людину з кулі.
- Схоже ваші чоловічки стали трохи більше і впевнено стоять на ногах. Значить, ми увійшли в чарівний світ.

Розширення

- Ви, напевно, вже здогадуєтесь, що між чарівниками існує невловимий зв'язок? Як ви думаєте, навіщо вона потрібна? (Обмін думками). Про це є одна історія...

Ведучий просить учасників встати в коло на відстані витягнутих рук і закрити очі. Сам ведучий бере мотанку ниток, заходить всередину кола і починає розповідати казку.

- Відомо, що давним-давно на світі жила одна дуже цікава людина. У нього була довга сива борода і волосся, тому багато людей думали, що він старий і мудрий. Інші, бачили дитячий блиск в його очах, і говорили, що він молодий. Цей чоловік вмів те, чого не вміли інші. І люди називали його мудрецем. Ніхто не знав, звідки він прийшов, але говорили, що раніше він був звичайною людиною, такою як всі.

- Змінювалися покоління, а мудрець все жив серед людей. І вони відчували себе під його захистом.

- І ось прийшов день, коли мудрець відправився в дорогу. Він обійшов всю Землю, і пізнав багатьох людей. І здивувався мудрець, наскільки різними були ці люди, їх характери, звички, бажання і домагання.

- «Як непросто всім жити один з одним», - думав мудрець, що би такого зробити? – роздумав він».

- І тоді мудрець сплів довгу тонку нитку. Задумав він обійти добрих серцем людей і зв'язати їх цією тонкою чарівною ниткою.

Далі ведучий продовжує розповідати історію, обходячи кожного учасника гри і вкладаючи йому в руки нитку.

- Воістину ця нитка була унікальна. Гладенька, тонка, вона була зовсім непомітною для людини, але не дивлячись на це, вона впливала на його відносини з іншими людьми. Ті кому мудрець передав чарівну нитку, стали добріші, спокійніші, терплячіші. Вони стали більш уважніше відноситися один до одного, намагались зрозуміти думки і почуття ближнього. Іноді вони сперечалися, але о чудо, нитка натягувалася, але не рвалася. Іноді вони сварилися і нитка рвалася, та якщо вони мирилися обірвані кінці нитки зв'язувалися знову. Тільки вузлик нагадував про минулу сварку.

- Що робили люди з подарунком мудреця? Хтось обережно зберігав, передаючи таємницю з покоління в покоління. Хтось, не відчував присутності нитки, залишаючи на ній багато вузликів, і характер його постійно змінювався і ставав «вузликовим». Та головне, у кожного з'явилася здібність протягувати нитки до тих, кого вони вважали близькими і друзями, товаришами і партнерами.

Ведучий на останньому учаснику, який стоїть в колі, відрізає нитку від мотанки і зв'язує кінці Таким чином, нитки створюють замкнене коло.

- Дорогі друзі! – звертається ведучий до учасників. – зараз ви відчуваєте в своїх руках чарівну нитку, подарунок Чарівника. Яка вона на відчуття? Гладенька шовковиста, тонка, прохолодна... Давайте перевіримо, що може відбутися, якщо кожен потягне її на себе... Вона натягнеться і стане «різати» руки. Такі відносини деякі називають «натягнутими»...

- А якщо, - продовжує ведучий, - хтось потягне нитку на себе, а хтось не стане цього робити... Що буде давайте спробуємо. Рівновага кола порушується. Хтось опинився в більш стійкому положенні, а хтось зовсім нестійкому... Про такі ситуації говорять «він тягне ковдру на себе»...

- Деякі люди, - продовжує ведучий, - вдягають цю нитку собі на шию. Хочете спробувати?.. Ті, хто зараз зробив це, напевно. Відчули, як боляче нитка ріже шию...

- Різні експерименти можна проводити з цією ниткою, - продовжує ведучий, - власне, багато людей присвячують цьому ціле життя. Натягнуть, розірвуть, зав'яжуть вузлик, надінуть на шию або взагалі відпустять... Чи на це розраховував чарівник, даруючи цей чарівний подарунок? Напевно, що ні...

- Давайте зараз знайдемо таке положення і натягнутість нитки, яке для всіх буде найбільш зручним. І запам'ятаємо цей стан кожною клітинкою наших тіл. Саме так чарівники відчують взаємозв'язок один з одним.

Закріплення

Ведучий бере в руки мотанку пряжі (бажано золотистого кольору) і стає в коло разом з учасниками.

- Ви бачите у мене в руках мотанку з ниток, якщо нитку намотати на кінці пальця, наші пальці зможуть втримувати нитку в натягнутості, як катушки. Таким чином, ми зможемо зіткати загальний килим. Намотавши нитку на палець, ми будемо передавати мотанку іншому, при цьому потрібно сказати йому добре слово. Це може бути комплімент, гарне побажання, вираження добрих почуттів. Передавати мотанку можна будь-кому – і тим, хто стоїть напроти, і тим, хто рядом. І тим хто стоїть через декілька людей. Можна говорити добрі слова всім ткачам, тоді мотанка піде по колу; кожен намотує нитку собі на палець, і мотанка повертається назад. Поступово всі наші пальці стануть зайнятими, а килим готовим.

- Дозвольте, я почну, - продовжує ведучий, і намотує на палець кінець нитки. – Я пишаюсь твоїм талантом, Чарівник (ім'я), - говорить ведучий, намотує нитку на інший палець. – Твоя посмішка всякий раз освітлює сонячним світлом всіх нас.

Ведучий передає мотанку учаснику гри, адресату компліменту, якщо він знаходиться далеко. Інші передають мотанку адресату. Далі, учасник, якому передали мотанку і добре слово, намотує нитку собі на палець і передає моток іншому учаснику, говорячи йому добрі слова. Поступово між всіма учасниками створюється нитки. Гра може продовжуватися довго: чи поки нитки не закінчаться (в цьому випадку береться друга мотанка), чи поки учасники не стомляться. Тут ведучому важливо спіймати настрій групи, та як кажуть «всього доброго потрохи».

- Подивіться, - говорить ведучий, коли килим стає міцним, - який гарний килим в нас вийшов! Схоже, що майже всі наші пальці задіяні в підтриманні його форми? Спробуйте, порухати пальцями! Відчуваєте, який резонанс це викликає?

- Ми з вами говорили про те. Що між нами протягнуті невидимі нитки, тепер ми бачимо, що вони створюють цікаві малюнки. Бачите, достатньо нам порухати пальцями, як ми можемо бути почутими. Чарівники називають це ЧУТЛИВІСТЮ. Давайте збережемо це відчуття.

- Отже, наш килим готовий. Тепер ми обережно спустимо його до низу, на підлогу і знімемо з пальців.

- Тепер, коли килим лежить на підлозі, якщо хочете, можна зняти взуття і по черзі пройти по ньому.

- Чарівний килим, зітканий нами сьогодні, символізує добрі відношення між нами. Давайте скатаємо його в клубочок.

Інтеграція

- Отже, Чарівники завжди відчують зв'язок один з одним. Між ними натягуються невидимі нитки, які переплітаються створюючи красиві візерунки. Як це допоможе нам в реальному житті?

Резюме

- Сьогодні в черговий раз невидиме стало видимим. Ви побачили те, що зазвичай ховається від людського ока. Багато думають, що відчуття взаємозв'язку лише красивий образ, метафора, і не більше того. Та сьогодні ви побачили, що нитки реальні. І кожен з нас в своєму житті плете разом з іншими людьми невидимі килими. Хотілося б, щоб в тих нитках, який ви створюєте, щоб було менше вузликів, а візерунки в килимі ваших взаємовідносин були красивими і гармонійними.

Ритуал виходу

- Давайте візьмемо з собою в реальний світ відчуття красивого килима, візерунки, які змальовують взаємну підтримку і співпрацю між чарівниками.
- Подумайте над цим, а потім візьміть шматочок пластиліну і виліпіть символ того, що візьмете з собою в реальний світ з нашої подорожі. Подаруйте цей символ своєму чоловічку.
- Будь-ласка, покажіть один одному своїх чоловічків з подарунками.
- А тепер, щоб повернутися в реальний світ і забрати з собою найважливіші враження, перетворіть чоловічка разом з подарунком у кулю.
- Зробіть глибокий вдих і повільний видих, і ... повернемося в світ реального, а в чарівній країні залишимо свою кулю.

Примітка: пластилінові кулі необхідно підписувати.

Заняття шосте (2.6.) – 1,5 години

Перед початком занять ведучий сповіщає учасників, що їм прийшло послання з чарівного світу.

Текст послання

« О, наймудріші і найдостойніші! Звертаємося до вас, пам'ятаючи про подвиги ваші у відновленні занесеного пісками світу, а також поважаючи ваші здібності в прийнятті мудрих рішень.

Звертаємося по допомогу до вас. Вже довгий час бідує одна країна нашого світу. Так довго, що вона стала втрачати своє чародійство. Біда прийде, якщо мешканці цієї країни остаточно втратять своє чародійство і проваляться в світ реального. Справа в тому, що вони постійно ворогують між собою.

В один, далеко нечудовий день, вони розділились на два табори. В одному живуть мрійники, які вірять в чародійство; а в іншому – реалісти, так вони себе називають, тому що втратили віру в прекрасне і чарівне. Мало того, що вони розділились, вони ще почали війну один з одним, кожен намагається силою доказати свою правоту. Ця війна йде вже не одну сотню років, і ті, що воюють вже забули про причини своїх розбіжностей, а ворожнеча увійшла у них в звичку...

Ми спробували багато заклинань, але мир нам відновити так і не вдалося. Тому ми звертаємося до вас. Відновіть мир і чародійство в цій країні.

Для цього вам прийдеться дістати з пісків цю країну, щоб зверху подивитися на то, що там відбувається. Потім звернутися до мистецтва Чарівних капелюшків, і обговорити положення з позицій кожного капелюшка.

Ми віримо, що ви знайдете рішення, а коли це відбудеться, ви відновите мир в країні, яка представлена вами в пісках.

Дякуємо вам за розуміння і допомогу,

Старійшини Чарівного Світу»

Орієнтація

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття і запитує про враження, події, думки: потім – запрошує в дорогу.

Ритуал входу

- Дорогі друзі, я прошу вас взяти свою пластилінову кулю і зігріти її в руках. Коли пластилін стане достатньо м'яким. Нам потрібно буде перетворити його в чоловічка. Ви можете знову розділити кулю на сім кульок або виліпити з цілого. Проте створення чоловічка зараз – це створення вами самих себе для мандрів по казковому світу. Отже, сьогодні і в інших подорожах, ми будемо входити в казкову країну, ліплячи людину з кулі.

- Схоже ваші чоловічки стали трохи більше і впевнено стоять на ногах. Значить, ми увійшли в чарівний світ.

Розширення

- Дорогі друзі! Вже всьому чарівному світові відомо про ваші досягнення. Про те, що ви вмієте перетворювати одне в інше, і про те, що ви вмієте приймати мудрі рішення. А також про те, що ви вмієте тонко відчувати один одного і знаходити згоду між собою, створюючи красивий візерунок взаємовідносин.

- Тому Старійшини чарівного світу вирішили відправити вам послання. Я не знаю, що в ньому. Знаю тільки, що воно знаходиться в пісках. Може, перенесемося в пустелю?

- Будь-ласка, знайдіть серед пісків і прочитайте його.

Учасники знаходять в пісках послання і читають його. Якщо знадобиться, ведучий може додатково прокоментувати послання і підказати учасникам, що їм робити (створити на магнітному полі країну, мешканці, якої ворогують один з одним; потім обговорити положення, вдягаючи по черзі шість чарівних капелюшків, і прийти до рішення; у відповідності з ним змінити країну на магнітному полі).

Закріплення

Учасники створюють на магнітному полі неблагополучну країну. Коли справа дійде до Чарівних капелюшків, учасники можуть домовитись між собою про те, як вони будуть вдягати Чарівні капелюшки.

Перший шлях: вся група по черзі надягає капелюшок одного кольору. В тому випадку, ведучий засікає час і дає на колективне обговорення під кутом кожного капелюшка не більше 3 хвилин. При цьому важливо зробити акцент на Зеленому капелюшку, так як він «допоможе» знайти рішення проблеми.

Другий шлях: учасники розподіляють Чарівні капелюшки між собою (діляться на шість груп). Кожній групі дається 4-5 хвилин на обдумування. Далі організовується загальне обговорення.

Розглядаючи ситуацію з різних сторін, прийнявши рішення, учасники приступають до змін в країні на магнітному полі і призводять її до гармонійного процвітаючого стану.

Інтеграція

- Від лиця чарівного світу дякую вам, шановні чарівники! Дійсно, можна вирішити будь-яку, навіть найзаплутанішу ситуацію, якщо подивитися на неї «зверху» і обдумати її з позицій кожного Чарівного Капелюшка. Давайте візьмемо цей досвід з собою в реальний світ.

Резюме

- Отже, сьогодні ви отримали послання від Старійшин Чарівного Світу з проханням про допомогу. Це знак того, що чарівний світ визнає вашу силу. Ви з гідністю вирішили задачу.
- Та, напевно, кожен з вас побажає взяти з собою в реальний світ власний особливий досвід.

Ритуал виходу

- Давайте візьмемо з собою в реальний світ відчуття красивого килима, візерунки, які змальовують взаємну підтримку і співпрацю між чарівниками.
- Подумайте над цим, а потім візьміть шматочок пластиліну і виліпіть символ того, що візьмете з собою в реальний світ з нашої подорожі. Подаруйте цей символ своєму чоловічку.
- Будь-ласка, покажіть один одному своїх чоловічків з подарунками.
- А тепер, щоб повернутися в реальний світ і забрати з собою найважливіші враження, перетворіть чоловічка разом з подарунком у кулю.
- Зробіть глибокий вдих і повільний видих, і ... повернемося в світ реального, а в чарівній країні залишимо свою кулю.

Примітка: пластилінові кулі необхідно підписувати.

Заняття сьоме (2.7.) – 1 година

Орієнтація

Коли всі учасники групи розташуються по колу, ведучий починає заняття і запитує про враження, події, думки: потім – запрошує в дорогу.

Ритуал входу

- Дорогі друзі, я прошу вас взяти свою пластилінову кулю і зігріти її в руках. Коли пластилін стане достатньо м'яким. Нам потрібно буде перетворити його в чоловічка. Ви можете знову розділити кулю на сім кульок або виліпити з цілого. Проте створення чоловічка зараз – це створення вами самих себе для мандрів по

казковому світу. Отже, сьогодні і в інших подорожах, ми будемо входити в казкову країну, ліплячи людину з кулі.

- Схоже ваші чоловічки стали трохи більше і впевнено стоять на ногах. Значить, ми увійшли в чарівний світ.

Розширення

- Ми з вами пройшли немало доріг, побачили немало світів. Сьогодні наша остання мандрівка в цьому циклі. Тому чарівний світ доручив мені розповісти вам особливу історію. Влаштовуйтесь зручно і послухайте казку.

Текст казки див. додаток 4.

Закріплення

Ведучий бере в руки різнокольорові нитки і показує їх учасникам групи.

- У мене в руках, говорить ведучий, - чудові іскри точила Велетня. Є і ті, що довші, є ті, що коротші. З довгих іскр можна зробити нитку намиста, якщо накинути на шию, а на грудях зв'язати її кінці. Будь-ласка, зробіть це, - пропонує ведучий і роздає учасникам гри довгі нитки, вони їх зв'язують на грудях, як нитки намиста.

- А іскорки поменше, їх можна зав'язувати на довгу нитку, але перш ніж її зав'язати, потрібно щось добре побажати. Зараз кожен з вас візьме собі поменше іскорок, і буде обходити кожного чарівника, і зав'язувати на його нитку намиста своєю маленьку іскорку, побажавши, щось гарне.

Учасники обходять один одного і зав'язують короткі нитки на намисто. Говорячи один одному добрі слова і побажання.

- Що ж, дорогі друзі, це намисто добрих побажань ви візьмете з собою в реальний світ, воно буде вас зігрівати і оберігати. А тепер прошу вас перенестися в пустелю і створити в ній світ, який можна було б назвати «Свято життя».

Учасники створюють країну на магнітному полі.

- Давайте всіх своїх пластилінових чоловічків перенесемо на магнітне поле, долучимо і їх до свята життя.

Учасники розставляють на магнітному полі своїх пластилінових чоловічків.

- Дорогі друзі, - продовжує ведучий, - сьогодні ми завершуємо наші подорожі, і щоб знайти вірний шлях додому, давайте з вами знову намалюємо карту казкової країни. Візьміть, будь-ласка, кольорові олівці, папір. Ви пам'ятаєте, що спочатку малюємо контур країни, потім розфарбовуємо те, що в ній знаходяться: річки, озера гори, долини... Далі створюється таблиця умовних позначень. А потім, ви уважно дивитесь на карту і ставите на ній точку, в яку ми з вами прийшли в результаті наших мандрівок, потім ви прокладаєте пунктиром той шлях, який ми вже пройшли; далі – знаходите точку виходу і прокладаєте до неї шлях.

- Коли учасники намалюють свої карти, ведучий виймає з сундучка перші карти і пропонує учасникам порівняти їх.

- Ви бачите, як змінились наші карти. Це недивно – змінились ми. Я прошу вас залишити ці карти чарівному світу. Нехай вони зберігаються у сундучку.

Інтеграція

- Дорогі друзі, що ми візьмемо з собою з наших мандрівок? Чому вони нас навчили? Як ми будемо використовувати цей досвід в реальних життєвих ситуаціях?

Резюме

-Отже, дорогі друзі, ми пройшли з вами дорогою чарівних іскр. Наші очі стали яснішими. Нас прикрашає чудове намисто – подарунок чарівників.

- Будемо пам'ятати про чарівну зозулю, яка відмічає срібним дзвіночком кожну чарівну, важливу, цінну мить нашого життя. І давайте постараємось зробити так, щоб та зозуля не замовкла.

Ритуал виходу

- Дорогі друзі, напевно наші чоловічки вже наповнилися святом життя. Давайте їх заберемо з магнітного поля, і по традиції, забираючи з собою всі враження, перетворимо чоловічка на кулю.

Ведучий роздає всім учасникам коробочки.

- Візьміть цю коробочку і покладіть туди свою кулю, в якій міститься весь ваш досвід, враження і особлива сила чародійства. Заберіть цю кулю з собою в реальний світ.

- Дякую вам, і до нових зустрічей в чарівному світі, бо Школу Чарівників, повірте, не можливо закінчити з атестатом, в ній вчать все життя...

Список використаних джерел

1. Т. Зинкевич-Евстигнеевой и Д. Кудзилова «Психодиагностика через рисунок в сказкотерапии»: Спб, «Речь», 2003.
2. Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева, Т.М. Грабенко. Игры в сказкотерапии. – СПб., Речь, 2008. 208 с.
3. Тренинг по сказкотерапии / Под ред. Т.Д. Зинкевич-Евстигнеевой. – СПб.: Речь, 2007. – 176 с.
4. Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева Практикум по сказкотерапии. – СПб.: Речь, 2006. – 320 с.
5. Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева Программа курса Школа Волшебников// Методические материалы для слушателя базового курса подготовки сказкотерапевтов по методу комплексной сказкотерапии. – СПб., 2010. – 132 с.